خلاصهٔ تاریخ عمومی

ایکنچی قسم

(قرون وسطی تاریخی)

جزء ۵

اثر حارث فیضی زاده چیستاپولی

طبع بمصاریف

مکتبة الشرکة

КАЗАНЬ.
Типографія Б. Л. Домбровскаго
1904.

خلاصهٔ تاریخ عمومی

(ایکنچی قسم)

(قرون وسطی تاریخی)

ایکنچی جزء

اثر حارث فیضی زاده جیستاپولی

Дозволено Цензурою. С.-Петербургъ, 30 Сентября 1903 года.

КАЗАНЬ.
Типографія Б. Л. Домбровскаго
1904.

اهل صليب سفرلری

ارض مقدس . — ارض فلسطينڭ الله تعالى حضرتلری طرفندن بنی اسرائيلكه وعد ايدلكان بريراولديغی كتب مقدسه دن اڭلاشيلغان ايدی . بناءً عليه ارض مقدس وياخود ارض موعود اسمی برله مشهور بولغان بويرگه هر ملت مالك بولمق ارزو ايدر ايدی . بوندن بشقه عيسی عم بويرده دنياغه كيلوب عمر ايتمش وهم ده دين عيسويئی نشر ايتمش ايدی . بونڭ ايچون عيسويلر يعنی خرستيانلر نظرنده اهميتی آرتغراق ايدی . خرستيانلرنڭ اعتقادنجه عيسی عم يهوديلر طرفندن صلب وقتل ايديلوب دفن ايدلكاندن اوچ كون صوكره تريلوب سماغه عروج ايتمشدر . قسطنطين كبيرنڭ والده سی يلنه خرستيانلقنی قبول ايتكاچ عيسی عم نڭ نشر دين ايتكان يرلرنی زيارة ايتمك ايچون قدس شريفكه بارغان وقتنده گويا حضرت عيسی نڭ صلب ايدلديككی صليبنی طاپمش وهمده دفن ايدلديككی مغاره اوستينه بر كليسا بنا ايتدروب مذكور صليبنی شول كليسه كه قويدرمش ايدی . شول وقتدن برو هر طرفدن خرستيانلر زيارت ايچون قدس شريفكه كيلوب كيتمكده ايديلر . قدس شريف مسلمانلر طرفندن فتح ايتلسه ده خرستيانلر زيارتدن منع ايدلمامشلردر . هرسنه بكلرچه خرستيانلر ممالك اسلاميه كه كيلوب كيتمشدر . كرك خلفأ راشدين وامويلر دورنده وكرك عباسيلرنڭ دور شوكتلرنده خرستيانلر هروقت حسن معامله كوردكارندن قدس شريفنی مسلمانلردن المغه لزوم حس ايتمزلر ايدی . خلافت عباسيه ضعيفلانوب حكومت طوائف ملوك اداره سنده قالديغی وقت ممالك اسلاميه ده قارشيقلقلر ظهور ايدوب اولكی انتظام واسايش بوزلمش ايدی . بووقتلرده عموم اهل اسلام جبر وظلم كورديكی كبی خرستيانلر دخی برمقدار راحتسز بولورلر ايدی .

بواثناده قدس شريفنی زيارت ايچون كلكان خرستيانلر ممالك اسلاميه ده بولغان يولسزلقلرنی مسلمانلردن كورديكلری اذا وجفالرنی مملكتلرينه قايتد يقلرنده فوق العاده اعظام ايدوب نقل وحكايه ايدرلر ايدی . بوجهتله غربی

آوروپا

آوروپا قاتولیکلرینڭ غیرت طامرلری قباروب مسلمانلرغه قارشی بولغان دشمنلقلری کوندن کون ارتماقده ایدی •

شول وقتلرده تارك دنیالردن آمینلی بیرلرمیت (**Петръ Пустыникъ** Амьенскій) روماغه پاپا ایکنچی اوربان'یانینه باروب قدس شریف زیارتچیلرنڭ مسلمانلردن کوردیکاری جبر وظلملرنی بیان ایتدیکدن صوکره قدس شریفنی مسلمانلردن آلمق اوزره اوروپا خلقنی مسلمانلر برله محاربه‌که دعوت ایتمك ایچون رخصت طلب ایتمش ایدی • بووقتلرده شرق ایمپراطورلری ده غربی آوروپا حکومتلرندن مسلمانلر علیهنه امداد طلب ایتمکده ایدیلر بوجهتله پاپا ایکنچی اوربان بومحاربه‌نی اولجیه ده تصور ایتمکده بولدیغندن پیرگه رخصت بیردی •

پیرلرمیت برایشك اوستنده ، باشی آچیق ، آیاغی چپلاق ، بیلنده جب ، قولنده صلیب بولغان حالده بتون ایتالیا وفرانسه‌نڭ جنوب طرفلرنده یوروب اهالینی محاربه‌که دعوت ایتمشدر . پیرلرمیت یولده ، اورامده ، میدانده ، کلیساده الحاصل قایده برجمعیت کورسه آنده باروب شرقده‌کی خرستیانلرنڭ مغدورلکندن ، زیارتچیلرنڭ کورکان زحمت ومشقتلرندن ، ارض مقدسنی مسلمانلر قولندن قوتقارمق لزومندن بحث ایدر ایدی ، بونڭ نطقلری اهالی اوزرینه بیك زیاده تأثیر ایدوب هرقایوسی قدس شریفنی قوتقارمق ایچون حاضرلنمشلر ایدی •

پاپا ایکنچی اوربان پیرلرمیت‌نڭ وعظ ونصیحتلری تأثیرلی بولغانلغنی کوروب بواشنی مذاکره ایتمك ایچون خرستیانلرنی جنوبی فرانسه ده واقع قلرمون شهرینه دعوت ایتمشدر . بودعوت اوزرینه قلرمون‌غه هرطرفدن اول قدر کوب خرستیانلر کیلدی‌که اجتماع ایتمك ایچون شهر داخلنده یریر بولنمادیغندن شهر جوارنده برصحراده جیولمغه مجبور بولدیلر . بوجمعیتده پاپا مؤثر برنطق سویلاب ارض مقدسنی مسلمانلردن المق ایچون عموم خرستیانلرنی دعوت ایلامشدر . بوجمعیتده حاضر بولغانلر

« الله شولای تلیدر » دیوب چقرشوب قوللرنی هواغه کوتارمشلر همان سفرکه حاضرلنمشلردر ۰ (۱۰۹۵)

اول کونلرده حدسز وحسابسز کشیلر مسلمانلر برله محاربه‌که کیتمك اوزره حاضرلندکارینه علامت مخصوصه بولمق ایچون البسه‌لرینه قزل صلیب شکلی تکدرمشلر ایدی . بونك ایچونده اهل صلیب محاربه‌لری تسمیه ایدلمشدر . اهل صلیب سفرلرینه حدسز وحسابسز انسانلرنڭ اشتراك ایتمه‌لرینڭ سببلری شونلردر :

اوّل صلیبیون فرقه سینه داخل بولغان خرستیانلرنڭ اشلادکلری واشلایه جکلری گناهلرنڭ عفو ایدله جکی و بو جهتله انلر ایچون اخرتده جنت تأمین ایدلمش بوله جغی پاپالر طرفندن وعدایدلمکده ایدی .

ثانیاً ۰ ــ اسیر ومظلوم بولغانلر ظلم واسارتدن ، بورجلیلر بورجلرندن قوتله جق ایدی .

ثالثاً . ــ اول وقتلرده آوروپاده مقبول قماشلر وهر تورلی نرسه‌لر آسیادن کیله ایدی . آوروپالیلر نظرنده شرق معمور ومبارك برقطعه ایدی . بناءً علیه‌دره بکلردن بیك کوبلری آسیاده زور بکلکلرکه نائل بولاجقلرینی امید ایدوب اوز بکلکلرینی صاتارلرده اهل صلیب جمعیتنه داخل بولورلر ایدی .

رابعاً . ــ عوام ناس دره بکلردن فوق العاده ظلم کورمکده ایدی . انسانلرغه لازم بولغان حقوق مقدسه‌نڭ جمله سندن محروم ایدی . اهالینك قوی کتوودن فرق یوق ایدی . شولای بولسه‌ده اهالی ینه سکوت ایتمکده وصورت ظاهرده راحت ایچنده کبی کورنمکده ایدی . اهالینك بوقدر ذلتینه سبب قاتولیك پاپاسلرنڭ وعظی ایدی ۰ قره‌خلق بکلرندن کوردیکلری ظلم واذیتنی وپریشان حالنی گویا حق تعالی حضرتلرینه عرض وشکایت ایتمك ، عنایت ومرحمتنی استدعا ایلمك ایچون هریکشنبه کون کلیسالرکه طولارلر ایدی ۰ پوپلر آغزندن « بودنیا فانی وموقتدر حقیردر ، ذلیلدر ، آخرت باقیدر بودنیاده زحمت ومشقت کورگان مشقتی محنتی نسبتنده مکافات کوره جکدر بودنیاده انسانلر مسافردر سفر مشقتلرینه صبر ایتمك لازمدر ۰ » مآلنده وعظ ونصیحتلر ایشتیورلر ایدی ۰ ذاتاً عیسی عه

خرستیانلرنڭ اعتقادنجه بو دنیاده ایکان هر تورلی اذیت و مشقت کوردیکندن اهالی نظرنده اذیت وظلم کورمك بردرجه مشروع دیمك ایدی . بناءً علیه تقوی بر خریستیان قاشنده بوندای پریشان وحقیر حالدن اوزینی قوتقارمق ایچون قیام ایتمك الله غه قارشو عصیان دیمك ایدی . بو حالده بیچاره خلق نیشلرگه ده بلمزلر ایدی

واقعا کلیساده مذکور وعظلرنی ایشتکان مظلوملر بردرجه تسلی طابارلر ایدی لکن ایکنجی آطنه ینه ظلم کوردیکلرندن صورت ظاهرده صبر ایتسه لرده بوظام ومحنتدن قوتلمق ایچون کوگللرندن بریول ازلیلر ایدی . عیسی علیه السلامنڭ رضاسی خلافنده بولمیچه دره بکلرنڭ ظلمندن قوتلمق ایچون بریول طابلسه صبرسزلق ایله شول یولغه کره جکلرنده شبهه یوق ایدی .

اهل صلیب محاربه لری مذکور اهالی ایچون بیك مناسب بریول ایدی . چونکه اهل صلیب فرقه سنه یازلغان کشیلر اسارتدن ودره بکلرنڭ ظلمندن قوتلوب حریتکه نائل بولالر ایدی . اعتقادلرنجه محاربه الله یولنده بولدیغندن وجدانلری ده راحتسز بولمی ایدی .

١٠٩٦ نجی یلنڭ مای آینده پیرلرمیت ایله فرانسه شوالیلرندن زوگرت غوتیا قوماندەسنده حرکت ایتکان اهل صلیب فرقه سی یوزمڭ قدر قره خلقدن عبارت ایدی . بو فرقه آقچه سز ، ارزاقسز ، نظام وانتظامسز المانیا ومجارستاندن اوتوب استانبولغه باردیلر . قارتلر ، خاتونلر وبالالر اوزلرینڭ اوغلری وایرلری آرتندن قالمامشدر . بو فرقه ایچنده قدس قای طرفده بولغانلقنی بلوچیلر بیك ازایدی . یولده برشهرویا برشاتو کورسه لر قدس که یتدك دیوب شادلنورلر ایدی . بو گروه ارزاق تدارکی ایچون یولده طوغری کیلگان قریه لرنی یغما ایتمکه مجبور بولدقلرندن بونلرنڭ برقسمی مجارلر وهم بشقه قوملر طرفندن تلف ایدلمش ایدی .

صاع قالغانلرینی قیصر الکسی قومننْ بوآچ گروهنڭ بلاسندن قوتلمق ایچون اناطولی غه اوزدرمشدر . اول وقتنڭ معمور شهرلرندن بولغان ازینك جوارنده

بونلرنڭ قارشوسینه قونیه‌ده حکومت ایتکان سلجوق سلطانلرندن قلج ارسلان چغوب جمله‌سنی محو و پریشان ایتسه‌ده پیرلرمیت قوتلوب آوروپاغه عودت ایتمشدر (صوکره کیلکان صلیبیون فرقه‌لری بونده تلف بولغان صلیبیونڭ سویاکلرندن استحکاملر یاصاب سلطان قلج ارسلاننڭ هجوملرینه قارشو مدافعه ایتمشلردر)

برنچی سفر . ــ مذکور گروه اهل صلیب عسکرندن معدود دکلدر . اصل صلیبیون فرقه‌سی برنیچه آی صوکره ایتالیا وفرانسه‌نڭ مشهور شوالیالری قوماندەلرندە حرکت ایتمشدر . برنچی اهل صلیب قوماندانلرینڭ ایڭ مشهوری لوتارینگیه (لورن) دوقه‌سی غودفرواده بولیون (Готфридъ бульонскій) ایدی پاپا اوربنه وکیل ایدوب پسقوپس (اده مارا) نی بیرکان ایدی . بو سفرده هیچ قرال بولنمادی . چونکه بو وقت فرانسه‌ده قرال بولغان برنچی فیلیپ برله المانیا ایمپراطوری دورتنجی هانری آفوروزلی ایدی .

آوروپانڭ هرطرفنده حاضرلنکان اهل صلیب فرقه‌سی استانبولنی محل اجتماع تعیین ایدوب تورلی یوللردن استانبولغه طوغری حرکت ایتمشلردر . قیصر الکسی قومنن اولجه صلیبیون نی استانبولغه دعوت ایتکان همده معاونت ایده‌جکنی وعد ایتکان بولسه‌ده یوزمڭدن آرتق شوالیا برله آلتی یوزمڭ قدر پیاده عسکر بردن برکه پایتختنه کیلوب کیرکاچ قدس شریف یرینه قسطنطنیه نی ضبط ایده‌جکلرندن قورقمشدر . فی الواقع اهل صلیب اچنده استانبولنی ضبط ایتمك آرزو ایتکان شوالیالرده بار ایدی . لکن ناموس وحمیت برله مشهور بولغان غودفروا بونگا مانع بولمشدر . شرق قیصرلغنی محو ایتمك دکل آسیاده ضبط ایدیله‌جك مملکتلرنی ده فئوده لیزم اصولنده قیصرلر اداره‌سینه ربط قیلاجغنی وعد ایتمش وعموم شوالیالرنی قیصرگه قارشی صداقت وعبودیت کوسته‌جکلرینه یمین ایتدرمشدر . صلیبیوننڭ مسلمانلردن برنچی دفعه ضبط ایتکان شهرلری ازنیك شهریدر . سلطان قلج ارسلان بونلرنڭ‌ده قارشوسینه چغوب محاربه‌گه کیرشسه‌ده مغلوب بولدیغندن صلیبیون گروهی آلغه حرکت ایتمشلردر . لکن بوندن صوکره

بیك

بیك زیاده زحمت و مشقتلرکه دوچار بولدیلر. جونکه ترك سواریلری وقت‌وقت اوزولرینه هجوم ایتدیکلری کبی واسع چوللردن، صحرالردن اوزغانده آچلـق صوسزلق کبی بلالرغه‌ده دوچار بولوب بیك کوبسی تلف بولمشدر. هم‌ده ضبط ایدلکان مملکتلرلن اصولی برله ارالرنده تقسیم ایدلکانلکدن قولغه کرکان یرلر، بکلکلر برله قناعتلنکان شوالیه‌لر قالور ایدی. بوجهتله صلیبیون فرقه‌سی کیتدکجه ازالور ایدی.

بووجهله زحمت ومشقتلر برله سوریه قطعه سینه یتوب سوریه‌نڭ قدیم مرکز اداره سی بولغان آنطاکیه شهرینی فتح ایتمشلردر. انطاکیه‌ده اهـل صلیب محو وپریشان بولوب قالایازدی. موصل آتابکلرینك سرعسکری قاره بوغا ایکی یوز مڭ قدر عسکر برله کیلوب انطاکیه‌نی محاصره ایلامشدر. همده صلیبیون فرقه سنی امیدسز برحالـکه دوچار ایتمش ایدی. برپاپاس‌نڭ دیسه‌سی سایه‌سنده قوتلمغه موفق بولدیلر.

پیر (Петръ) نامنده برپاپاس گویادوشنده خواریوندن اندره کیلوب عیسیٰ عم نی جرح ایتکان سونکی (Копья) نـڭ انطاکیه کلیساسی آستنـده بولدیغنی اکرده شول سونکی تابلوب محاربـه‌ده استعمال ایدلسه غالب بوله جقلرینی خبر بیردی دیوب کلیسا آستنی قازتمش همده برایسکی سونکی تابمشدر. بوندن صوگره اهل صلیب فرقه‌سی الله طرفندن بزکه امداد کیلدی دیوب شجاعت وغیرت برله محاربه ایتمکه باشلادقلرندن محاصره‌دن قوتلمغه موفق بولدیلر.

قدس قرالـلغی. — صلیبیون کروهی انواع مشقـت وزحمتلرکه دوچار بولوب اوچ سنه یول یوردیکدن صوگره قدس شریـف جوارنه داخل بولدیلر. یدی یوزمڭدن زیاده عسکردن قدس‌که واصل بولغانلرنڭ عددی یکرمی بـش مڭدن ارتق دکل ایدی. اول وقت قدس شریف مصرده حکومت ایتکان ملوك فاطمیون اداره سنده ایدی. قلعه واستحکاملری متین ایدی. محافظه عسکری ده بار ایدی. شولایده بولسه قدسکه نه خلیفه طرفندن ونه‌ده مصر حکومتی طرفندن امداد بولمادیغی جهتله قدس محافظلری صلیبیون کروهی‌نك مها جمات متعصبانه سینه مقاومتدن

عاجز قالوب شهرنی تسلیم ایتمککه مجبور بولدیلر . میلادی ۱۰۹۹ هجری ٤٧٧ سنه‌سنده) . قدس که داخل بولغان اهل صلیب طرفندن ایدلمکان بروحشت قالمامشدر مسلمان ویهودیلرنی بلااستثنا قتل ایتمشلر ، خاتونلرنك عرضلرینه تسلط ایتمشلر ، بشکده بولغان مسلمان ویهودی بالالرنی طاشقه بروب تلف ایتمشلردر . بووحشتلر بش آلتی کون قدردوام ایتمش قدس اورامنده شوالیالرنگ آطلری تزدن قان اچنده یورمشدر .

بوندن صوگره اهل صلیب گروهی ضبط ایلادیکلری مملکتلرینك اداره سنی تنظیم ایتمك ایچون مذاکره‌که باشلامشلر . نتیجهٔ مذاکره‌ده ضبط ایدلکان ممالکدن قدس قراللغی تشکیل ایتمکه قرار بیروب ضبط خصوصنده ایگ زیاده شجاعت وغیرت کورستکان غودفراوده بولیون نی قرال انتخاب ایتدیلر . لکن غودفراوده بولیون قرال عنوانني قبول ایتمدی (خادم مقام عیسی) لقبني آلدی . برسنه صوگره غودفروا وفات بولوب یرینه برادری برنجی بالدوئین قرال بولدی

قدس قراللغنه سوریه قطعه سینك بحر سفید ساحلی یعنی اسکیدن فنیکه وفلسطین تسمیه قیلنغان یرلرداخل ایدی . بوقراللق غربی آوروپا مملکتلری کبی فئوده لیزم اصولنده اداره قیلنور ایدی . قرالنگ نفوذ واقتدارى بيك آز ایدی اراضی نـنگ کوبرا کی لن اصولی برله شوالیالرغه ترك ایدلمش اولوب بوشوالیالر اکثریا قرالدن باش تارتورلر ایدی . صوگره‌لری رئیس روحانیلر برله ساحلده بولغان تجارتگاه شهرلر قرالغه بولغان مناسبتلرنی بسبتون قطع ایتمشلردر . بووجهله قدس قراللغی ضعیفلنمش ایسه‌ده اول اثناده تشکل ایتکان تارك دنیا شوالیا شرکتلری ترکلرنـنگ هجومنه قارشی برمدت مدافعه ایتمکه موفق بولدیلر .

مذکورتارك دنیاشوالیا شرکتلری خرستیانلق یولنده جانلرینی فدا ایتمك ایچون خاضرلنکان شوالیالر طرفندن تشکیل ایدلکان جمعیتلردن عبـارت در بوجمعیتلرنـنگ برسنی ایتالیا تجارلری ، ایکنجیسنی فرانسوز شوالیالـری ، اوچنجیسنی المانیا شوالیالری تأسیس ایتمش ایدی . بوشرکتلرنك افرادی‌ده بشقه تارك دنیالر کبی تأهل ایتمزلر ایدی . بونلرنـنگ اشلری وکوچلری مسلمانلر برله

محاربه

محاربه ایتمك خرستیانلرنی حمایه ایتمك بولدیغندن قدس قراللغی ایچون فائده‌لری بیك كوب ایدی .

ایكنچی سفر . ـ قدس شریفنك اهل صلیب طرفندن استیلاسی تفرقه حالنده بولغان مسلمانلرغه تأثیر ایتمه‌دی . قدس شریفنی استرداد ایچون عموم مسلمانلر بالاتفاق حركت وقیام ایتمه دیلر . بو وقتلرده حكم ونفوذ عربلردن جنوب تركستاندن یاكی كیلكان تركلر قولینه كیركن ایدی .

بونلرده بربرلری برله منازعه ایتمكده ایدیلر . شولایده بولسه قدس قراللغی اوزرینه تركلر طرفندن وقت وقت هجوملر بولور ایدی . بونك ایچون قدس قراللغی پاپالر برله خرستیان حكمدارلرندن امداد طلب ایتمكده ایدی . بوجهتله برنچی اهل صلیب سفرندن ایللی سنه قدر صوكره (قلرو) مناستری رئیسی (سنبرنارد) پاپانك امری برله ایكنچی براهل صلیب ترتیب ایتمشدر .

بوسنبرناد فصاحت وبلاغت صاحبی برذات ایدی . (برناردین) تارك دنیا شركتنی تأسیس ایتمش ' یتمش قدر مناستر بناء ایتدروب فصاحت وبلاغتی سایه سنده بكلرجه كشیلرنی تارك دنیا شركتینه ادخال ایتمشدر .

سن برناردنك سعی وغیرتی برله تشكیل ایدلكان بو اهل صلیب كروهنه فرانسه قرالی یدنچی لوئی برله آلمانیا قرالی اوچنچی قونراد هوهانشتوفن داخل بولغان ایدی . ۱۱٤٧ یلده اجتماع ایدوب حركت ایتكان بو ایكنچی اهل صلیب كروهی هیچ براش كوره المادی . یدنچی لوئی برله قونراد عسكرلرینك برقسمی اناطولیده آجلق وخسته‌لق كبی بلیه‌لركه دوچار بولوب تلف بولدی . برقسمی موصل اتابكلرندن سلطان نورالدین نك عسكری طرفندن محو وپریشان ایدلدی . قونراد برله لوئی مأیوساً عودت ایتدیلر .

برنچی وایكنچی سفرلرده قرلغان اهل صلیب نك عددی آوروپا اهالیسنی محاربه‌دن قورقتمش وهیچ كمده محاربه ارزوسی قالمامش ایدی . بونك ایچوندركه قدس حكومتینك استمدادی اوزرینه پاپالرنك محاربه‌كه دعوتندن برثمره كورلمكان ایدی . لكن ایكنچی اهل صلیب سفرندن ٤٠ سنه

قدر صوڭره قدس شریفڭ مسلمانلر طرفندن استرداد قیلندیغنی خبر آلغان آوروپا اهالیسی اوچنچی بر اهل صلیب ترتیب ایتمککه مجبور بولدی .

قدس شریفنی اهل صلیب اداره‌سندن استرداد ایتمککه موفق بولغان ذات کرد امراسندن سلطان صلاح الدین ایوبی‌در .

صلاح الدین ایوبی موصل اتابکلرندن سلطان نور الدین نڭ وزیریدر . اول وقتلرده مصر حکومتی رسما ملوك فاطمیه اداره‌سنده بولسه‌ده حکم ونفوذ نور الدین‌ده بولوب صلاح الدین ایوبی طرفندن اداره قیلنمقده ایدی . صلاح الدین ایوبی مصرده بولندیغی مدتده لیاقت ودرایتی سایه‌سنده اهالیسنی اوزینه قاراتدیغی جهتله ملوك فاطمیه‌دن عاضد لدین الله ذریتسز وفات بولغاچ مصر حکومتنی ضبط ایتمش ایدی . صلاح الدین بووجهله مصر حکمداری بولغاچ قدس شریف اوزینه سفر ایدوب فتح ایتمککه موفق بولدی . (١١٨٧)

سلطان صلاح الدین فوق العاده درایت صاحبی بر حکمدار ایدی . قدسنی فتح ایتکان اهل صلیب کروهی کبی وحشت وقتل عام اجراسنه تنزل ایتمه‌مش بالعکس حضرت عمر رضی الله عنه کبی قدسنڭ خرستیان سکنه‌سنی تلطیف وتطییب ایلامشدر .

اوچنچی سفر . — آوروپا اهالیسی قدس نڭ مسلمانلر طرفندن فتح ایدیله‌چکن خاطرلرینه کیترمزلر ایدی آنڭ ایچون قدس حکومتینڭ استمدادینی ده ایشتمکانلر ایدی . بودفعه سلطان صلاح الدین طرفندن فتح ایدلدیکن ایشتکاچ بیك زیاده متأثر بولوب بر آغزدن اهل صلیب طلب ایتمککه باشلامشلردر . قدس محاربه‌سینه صرف ایدلمك اوزره کافهٔ املاکدن صلاح الدین عشری نامیله ویرگیلر آلنمغه باشلانمش عموم آوروپا کلیسالرنده صلاح الدین غه بددعالر ایدلمشدر .

بودفعه تشکیل ایدلکان اهل صلیب قه آوروپانڭ اینڭ قوتلی حکمدارلری داخل ایدی آلمانیا ایمپراطوری فردریك بارباروس قسطنطینیه طریقی ایله قاره‌دن ، فرانسه قرالی فیلیپ آوغوست برله انکلتره قرالی ارسلان یوراکلی ریشارد دڭزدن حرکت ایتمشلردر .

فرده‌ریك باربروس آنا طولیده بر نهرکه باطوب وفات بولدیغندن عسکرنك برقسمی کیری قایتوب کیتسه‌ده قسم دیکری عکا جوارینه قدر باروب فیلیب وریشارد عسکرینه قوشلمشدر •

فیلیب ایله ریشارد عکا جوارینه چقمشلر برمدت محاصره‌دن صوکره عکا شهرینی ضبط ایتمشلر ایسه‌ده آلغه کیده آلمامشلردر • سلطان صلاح‌الدین وقت وقت عکا جوارینه کیلورده محاربه ایدوب عسکرینك انتظامنی بوزمیچه قایتوب کیتوایدی • اهل صلیب کروهی تعقیب ایتمکه جسارت ایده آلمزلرایدی •
آوروپا حکمداولری بوقدر اجتهاد ایلدکلری حالده سلطان صلاح‌الدین غه غلبه ایتمك ممکن بولمه‌دیغن آڭلاغاچ قالغان عسکرلرینی آلوب رجعت ایله مشاردر • بناء علیه بوسفردن دخی هیچ برفائده کورلمامش دیمك در •

دورتنچی سفر ولاتین ایمپراطورلغی • - اوچنچی سفرنڭ

موفقیتسزلکی اوزرینه آوروپا لیلرده محاربه ایدوب قدسنی قورتقارمق امیدی قالمامش ایسه‌ده پاپا اوچنچی آنوسان نڭ سفیری شوالیه لرنی دیملاشدروب طاغی برسفراجراسنه موفق بولدی • بوسفرده هیچ برحکمدار یوق ایدی • دورتنچی اهل صلیب کروهی دڭزدن کیتمك ایچون وندیك شهرنده اجتماع ایتمشلرایدی •
بواثناده قسطنطینه قیصرزاده لرندن آلکسی وندیکده اجتماع ایتکان اهل صلیب کروهنه مراجعت ایدوب بغیر حق ضبط ایتکان عمسیندن حکومتنی آلمق ایچون امداد طلب ایتدی • هم آنلرغه کوب مکافاتلر وعد ایلادی •
اهل صلیب کروهی قسطنطینه‌که باروب الکسی نڭ تختنی اوزینه اعاده ایتسه‌لرده قیصر آلکسی بونلرغه مکافات تیکرمدن عاجز قالوب معبدلردن ذی قیمت معدنلرنی آلمغه باشلامش ایدی • بونڭ ایچون قسطنطینه اهالیسی الکسی نی قتل ایدوب یرینه بشقه برایمپراطور انتخاب ایتمکه مشغول بولندیقلری اثناده اهل صلیب کروهی شول قاوشقلقدن استفاده ایدوب قسطنطینه حکومتنی ضبط ایتمشلردر • (١٢٠٤) •

اهل صليب كروهى بونداى باى مملكت قوللرينه كركاچ قدس شريفنى قوتقارمقدن عبارت بولغان مقصدلرنى اونودوب شرق ايمپراطورلغنده اورناشوب قالمشلردر • بووجهله قسطنطينه ده تشكل ايتكان لاتين ايمپراطورلغى ٥٧ سنه قدر حكومت ايتمش ايسه ده ملت حاكمه نڭ آزلغى سببلى بيك ضعيف بولنديغندن ازنيك حاكمى ميخايل پاله اولوغ بيك آزغيرت برله لاتينلرنى مملكتندن چقارمشدر ١٢٦١ سنه ده

سائر اهل صليب سفرلرى • — بوقدر جان و بوقدر مال تلف ايله ديكلرى حالده مقصودلرينه ايرشمديكلرندن آوروپاليلرده اهل صليب سفرينه آرزو قالمامش قدس شريفنى ضبط ايتمك اميدلرى كيسلمش ايدى هم ده آوروپاده حكمدار و شواليه لر اوز آرا منازعه لر برله مشغول ايديلر • ايتاليا و آلمانياده كوئلف وهيبلين منازعه لرى دوام ايتمكده ، فرانسه وانكليز قراللرى اوزلرينڭ واساللرى برله محاربه ايتمكده ايديلر • شولاى بولسه ده پاپالر نهايت درجه ده سعى وغيرت ايدوب طاغى برنيچه اهل صليب سوق ايتمكه موفق بولديلر • بشنچى سفرده مجار قرالى (آندوه) ، آلتنچى سفرده آلمانيا ايمپراطورى (٢ نچى فردريك) يدنچى وسكزنچى سفرلرده فرانسه قرالى طقوزنچى لوئى قوماندە ايلامشدر • لكن بونلردنده هيچ برفائده كورلمدى ايكنچى فردريك سفرنده صلاح الدين نڭ برادر زاده سى ملك الكامل ناصر الدين محمد حكومت ايتمكده ايدى • بوائناده هلاكوخان نڭ تضييقى اوزرينه خوارزم تركلرى مملكتلرن ترك ايدوب غربكه طوغرى حركت ايتمشلر ايدى • ملك الكامل مذكور تركلرنڭ هجومنه قارشى مدافعه ايتمك ايچون فردريك برله اتفاق ايتمكه لزوم كوروب قدس شريفنى فردريككه صاتقان ايدى ١٢٢٩ • براز صوكره خوارزم تركلرى سوريه قطعه سنى ضبط ايتمش قدس شريفنى ده آوروپاليلردن قوتقارمشلردر ١٢٤٤ •

بوندن صوكره ٩ نچى لوئى قوماندەسنده حركت ايتكان اهل صليب طوغرى فلسطينغه بارمادى مصر اوزرينه يوريدى • قدس قراللغينڭ ايكى

برنچی دشمنی مصر حکمدارلری بولغانلقدن ۹ نچی لوئی مصرنی ضبط ایتمك فکرینه توشکان ایدی . مصراراضسنده واقع بولغان محاربه‌ده ۹ نچی لوئی مسلمانلر قولنه اسیر توشکان ایدی لکن تضمینات بیروب قوتلمشدر ۱۲۵۰ ده ـ بوندن برنچه سنه صوکره ۹ نچی لوئی طـاغی برسفر ایدوب مصر ملحقاتندن بولغان تونس شهرینی محاصره ایتدیکنده وبا خسته لغنه دوچار بولوب وفات بولدی .

بو وقتلرده مصرده صلاح الدین ایوبی سلاله‌سی منقرض بولوب حکومت ترك مملوكلری اداره‌سنده قالوب مملکت داخلنده قارشیقلقلر ظهور ایتسه‌ده سوریه‌ده بولغان خرستیانلر تکرار تضییق ایدلمکه باشلانمش وشو وقتکه قدر خرستیانلر اداره‌سنده قالغان عکا شهریده فتح ایدلمشدر ۱۲۹۱ ده بو وجهله آوروپالیلرنك سوریه قطعه سنده بولغان مناسبتلری کیسلمش دیمکدر .

اهل صلیب سفرلرینك نتیجه سی . ـ اهل صلیب محاربه لری ایکی عصر قدر دوام ایتدیکی حالده آوروپالیلر ایچون مطلوب بولغان نتیجه حاصل بولمادی . ارض مقدس‌ینه مسلمانلر قولنده‌قالدی بوقدر جان و بوقدر قان بوشقه تلف بولدی . شولای بولسه‌ده بو محـاربـه لردن آوروپالیـلرنـك معنـوی استفـاده لـری کوب بولدی . . . .

فرانسه انکلیز هم اسپانیا حکومتلرینك قرون وسطی ننك نصف اخیرنده بولغان احوالی

فرانسه‌ده قاپتین سلاله‌سی . ـ اونچی عصرنك نهایتلرنده فرانسه حکومتی قاپتینلرکه انتقال ایله‌دی قاپتین حکمدارلری اوز سلاله‌لرینك حکومتنی تقویه ایتمك ایچون اوزلرینك صاغلغنده ونه‌لرنـدن برینی ولی عهد تعیین ایدرلرایدی . شولای بولسه‌ده قاپتینلرنك اولـکی حالی بیك مشکل ایدی آنلرنك اداره‌سنده بولغان یرلر پارژ شهری برله سن نهری اوستنده بولغان فرانسه آطه لرندن عبارت ایدی . فرانسه‌نك بشقه طرفلری دره بکلر اداره سنده بولوب رسما قاپتینلرنك واسـالی عد ایدلسه لرده حقیقت حالده مستقل ایدیلر .

لکن قاپتین سلاله‌سندن کیلکان قراللر اوزلرینینگ نفوذلرینی توسیع ایتمک
ایچون بیك یاخشی تدبیرلر قوردیلر . اولا قاپیتنلر اوزلرینینگ یرلرینی قارلونینغ
کبی دوره بکلارگه تقسیم ایدوب بیرمزلر بالعکس کرك نکاح وکرك سلاح واسطه‌سی
اوزلرینینگ یرلرنی توسیع ایتمکه طرشورلرایدی . ثانیا دره بکلر برله محاربه
ایتکان وقتلرده عادی خلقنی یعنی شهراهالیسنی تحت قوماندەلرینه آلمشلردر
فرانسه‌ده روما حکومتی زماننده بیرلی برنیچه مهم شهرلر بارایدی . صوکره‌لری
کرك دره بك شاتولری وکرك مناسترلر اطرافنده بولغان قریه‌لرده تجارت
وهنرسببلی زورایب شهر حالنی کسب ایتکانلر ایدی . برشهرلرده ساکن
اهالی اوزلرینینگ بایغانلقلرنی شهرسکنه سیننگ کوبلکنی کورکاچده دره بکلر
اداره‌سندن قوتلور ایچون غیرت ایتمکه باشلادیلر . بوشهرلرننگ شهرامینی
صایلامق ، شهرلرینی محافظه ایتمك ایچون عسکر ترتیب ایتمك کبی امتیازلرنی
آقچه واسطه سیله اوزلرینه آلمغه موفق بولغانلری ده بولدی . بوکبی امتیازلرغه
نائل بولمق ایچون سلاح قوتنه مراجعت ایتکانلری ده بولورایدی لکن بو
شهرلر آیرم آیرم حرکت ایتدیکلرندن دره بکلرگه مغلوب بولوب ینه آنلر اداره‌سنده
قالغانلریده بولورایدی قاپتینلر بومحاربه‌دن استفاده ایتدیلر . شهرلیلر طرفنی
التزام ایتدیلر . آنلرغه هرتورلی امتیازلر بیروب دره بکلر علیهنه سلاح برله‌ده
یاردم ایتدیلر . بووقتلرده دره بکلرننگ بعضیلری اوزلرننگ عسکرلری برله
یول اوزرینه جیغوب اوزغان بارغان سوداکیرلرنی طالاب تجارت ماللرنی ضبط
ایدوب صاتوآلوننگ رواجنه مانع بولمقده ایدیلر . قاپتینلر بوکبی دره بکلرننگ
شاتولرینی تخریب بکلکلرنی محو ایتمك ایچون ده شهرلیلرگه یاردم ایدرلرایدی .
بوجهتله دره بکلر اداره‌سنده بولغان اهالی قراللری دوه بکلرننگ ظلمندن اوزلرینی
حمایه ایتمك ایچون قویلغان برمأموردیوب بیله باشلادیلر . قراللر دره بکلر برله
محاربه‌ایده‌جك بولسه شهرلیلرده کرك آقچه وکرك عسکر برله یاردم ایدرلرایدی .
فرانسه‌ننگ براداره تحتنه کروی رؤسأ روحانیه ایچونده فائده‌لی
بولغانلقدن محاربه وقتلرنده آنلرده قرال طرفنی التزام ایدرلرایدی .

بونداى تدبيرلر وپوليتيقه‌لر برله اينگ زياده شهرت طابقان قراللر شيشمان لوئى برله اوغلى يدنچى لوئى همده حفيدى فيليب آوغوستدر . (يدنچى لوئى برله فيليب آوغوست ايكنچى واوچنچى اهل صليب محاربه‌لرنده ذكر ايدلمش ايدى .)

فيليب آوغوست زماننده (١١٨٠ – ١٢٢٣) قاپيتينلر حكومتى ياخشوق قوت واقتدار كسب ايتدى . فيليب آوغوست برنيچه‌دره بكارنگ‌يرلرنى اوزينگ ملكينه الحاق ايلدى . انكلتره قرالى لنسز ژان (Іоаннъ Безземельный) دن نورمانديا قطعه‌سنى ضبط ايله‌دى .

بووقتلرده آلمانيا ولى عهدى ايكنچى فردريك ياش بولغانلقدن آرسلان هانرى نڭ اوغلى دورتنچى اوتون حكومت ايتمكده ايدى . لنسز ژان فيليب دن انتقام آلمق ايچون مذكور دورتنچى اوتون همده فرانسه دره بكارندن فلاندره (بلچيقا) قوتنى برله اتفاق ايدوب انكليز ، آلمان وبلچيقاليلردن مركب عسكر برله فيليب اوزرينه هجوم ايتسه‌لرده ليل شهرى جوارنده باۋين موقعنده بولغان محاربه‌ده غلبه فرانسوزلر طرفنده قالمشدر (١٢١٤ .

تاريخده باۋين محاربه سينڭ بيك زياده اهميتى باردر . چونكه بو محاربه فرانسوزلرغه فرانسه‌ده اجنبيلرنڭ ظهورى دهشتلى بولغانلغنى بيلدردى . وطن پرورلك حسنى اويغاتدى . انكليز وآلمانلرغه نسبة اوزلرينڭ ياقنلقلرنى آكلاتدى هم ده قاپيتن سلاله‌سينه رعايه اطاعت ايتمك لزومنى بيلدردى . فيليب آوغوست زماننده جنوبى فرانسه نڭ بعض ولايتلرى‌ده قراللر ملكينه قوشلدى .

فيليب آوغوستدن صوكره ٨ نچى لوئى بوندن صوكره بونڭ اوغلى طقوزنچى لوئى قرال بولدى . طقوزنچى لوئى مقدس لقبى ايله مشهوردر (١٢٢٦ – ١٢٧٠) مقدس لوئينڭ شهرتينه اوزينڭ نهايت درجه تعصبندن همده اهل صليب محاربه‌لرينه اشتراكندن بشقه سببلرده باردر . مثلا : مقدس لوئى ايكى كشى آره‌سنده بولغان دعوى‌لرنى دوئللو برله فصل ايتمك اصولنى بتروب

عدليه محکمه‌لری تأسیس ایتدی . اول وقتلرده دره بکلر آراسنده خصوصی محاربه‌لر موجود ایدی . بو محاربه‌لردن اهالی بیك ضرر کورر ایدی . طقوزنجی لوئی بو کبی اوز آرا محاربه‌لرنی‌ده بتروب فرانسه‌نی طنچلاندرمغه موفق بولدی . بونـگ زماننده فرانسه مملکتی بو کونکی قدر واسع بر مملکت بولدی . لوئی اهل صلیب محاربه‌لرینه قیام ایتمه‌مش بولسه ایدی احتمال که فرانسه قراللری شارلمان دولتنی اعاده ایتکان بولورلر ایدی .

طقوزنجی لوئیدن صوڭ اوغلی اوچنچی فیلیب قرال بولدی . بو فیلیب اندلس مسلمانلری برله مجنونانه محاربه‌لرندن بشقه بر اثر قالدرمامش در .

دورتنچی فیلیب سکزنچی بونیفاس . ــ اوچنچی فیلیب دن صوکره اوغلی کوزل فیلیب قرال بولـدی (١٢٨٥ ــ ١٣١٤) کوزل فیلیب قرال بولغاچده روما پاپالری برله منازعه ایتمکه باشلادی . فرانسه قراللری‌ده آلمانیا ایمپراطورلری کبی پاپالرنـگ مأمورین روحانیه‌نی اوزلرینه کنه قاراتوب آنلرنی حکمدارلردن آیرمق ایچون بولغان مداخله‌لرینی حوش کورمیلر ایـدی . کوزل فیلیب انکلیزلر برله محاربه‌ایتکانده آقچه‌غه زیاده جه احتیاجی بولغانلقدن کلیسا املاکندن ده ویرکی آلماغه باشلادی . بونکچون پاپا سکزنچی بونیفاس آفوروز ایتمش ایدی . لکن فیلیب پاپانـگ آفوروزندن قورقمادی چونکه فرانسه اهالیسنده کرك اهل صلیب سفرلری و کرك اندلس برله اختلاطلری سایه‌سنده اولکی تعصب قالمغان ایدی . پاپانڭ آفوروزنه قاراب اوزنی ترك ایتمیه‌جکلرندن امین ایدی . بونـگ اوزرینه کوزل فیلیب اوزی برله پاپا آره‌سنده بولغان اختلافنی محـاکمه ایتمك ایچون مأمورین روحانیه‌دن دره بکلردن هم ده شهرلیلردن یعنی عادی اهالیدن مبعوثلر جلب ایدوب ملت مجلسی عقد ایتمشدر . بو زمانغه قدر فرانسه ملت مجلسینه رئیس روحانیلر برله دره بکلر کنه جلب ایدیلور، عادی اهالی حکومت اشلرینه قاتشمز ایدی . بو مجلسده برنچی دفعه دره بکلر پسپقوسلر ایله برابر شهرلیلرده رئی بیرمشلردر . بو مجلس فیلیب طرفن التزام ایتدیکندن

سکزنچی

سکزنجی بونیفاس عزل ایدیلوب یرینه فرانسه پسقوسپلرندن دورتنجی قلیمان پاپا انتخاب ایدلمشدر . بوقلیمان فیلیب سوزندن هیچ چقماز ایدی . حتی فیلیب نک طلبی اوزرینه رومانی ترک ایدوب جنوبی فرانسه ده آوینیون شهرینه کوچمشدر . بوندن صوکره پاپالر یتمش سنه قدر آوینیونده اقامت ایتمشلردر . بو وقعه تاریخده ایکنجی بابل اسارتی نامیله معروفدر .

کوزل فیلیبدن صوکره اوغللری ١٠ نجی لوئی ٥ نجی فیلیب ٤ نجی شارل حکمدار بولدیلر . دورتنجی شارلنک ذریتسز وفاتی اوزرینه کوزل فیلیب نک برادرزاده‌سی آلتنجی فیلیب ده والوا حکمدار بولدی .

انکلتره‌ده پلانتاجنه سلاله‌سی . — هانری پلانتاجنه (١١٥٤—١١٨٩)

عقل وتدبیر برله انکلتره‌نی اداره‌سی ، کلیسا اشلرینه مداخله‌سی ایله مشهوردر . انکلتره‌ده مأمورین روحانیه اولکی حکمدارلر زماننده امتیازلرغه نائل بولغانلر ایدی . همده آنلرغه عدلیه محکمه‌لری حکم ایده آلمازایدی . بو جهتله بیك کوب یولسزلقلر بولور ایدی . نورمانلردن هر تورلی شریر پاپاسلر ظهور ایتمش حتی انسان قتل ایتوچیلری ده کورلمشدر . بونده‌ای پاپاسلرنک هیچ برجزاسز قالغانلری ده بولور ایدی . جونکه بونلرغه قراللر حکم ایده آلمزلر ایدی کلیسا محکمه‌لری بونلرنی یاقلاب جزا بیرمزلر ، بیرسه‌لرده بیك ینکل جزا تعیین ایدرلر ایدی . ایکنجی هانری پاپاسلرنک بونده‌ای امتیازلرنی بترمکه قرار بیروب کلیسا اشلرینه مداخله ایتمکه باشلادی . لکن هانرینک بومداخله‌سنه قانتره بوری میتروپولیدی (پاریمات) طومه بکت قارشو توشمشدر .

قانتره بوری میتروپولیت لری عموم انکلتره مأمورین روحانیه‌سینک رئیسی ایدی . ایکنجی هانری کلیسا اشارینه مداخله ایتمکه باشلاغاچ مذکور طوما بکت‌نی میتروپولیت تعیین ایتدرمش ایدی . بوطوما بکت صنف روحانیکه منسوب بولغان حالده ایکنجی هانرینک دوستلرندندر . هانری نک یاندن آیرلماز هروقت ذوق وصفا ایله وقتنی کیچررایدی . هانری بونده‌ای سفیه پریمات

زماننده مرادینه ایرشمکین امید ایتسه‌ده طوما بکت پریمات بولغاچ اخلاق وعادتنی تبدیل ایدوب هانرینڭ امور روحانیه‌که مداخله‌سن قطعیا رد ایتمش هانری طرفداری بولغان پاپاسلری آفو روز ایتمش‌در .

هانری بر وقت ، انکلتره‌ده مأمورین روحانیه‌نڭ ایکنچیسی بولوب هانری‌غه طرفدار بولغان (یورق) میتروپولیدینڭ آفو روز ایدلدیکنی ایشتکاچ « الله ایچون بنی شول پاپاسدن قوتقاره‌جق کمسه یوقمیدر » دیمش ایدی . هانرینڭ بو سوزنی ایشتکاچ دورت شوالیه قانتره بوری شهرینه باروب طوما بکت‌نی قتل ایتسه‌لرده هانری ایچون بو جنایتنڭ فائده‌سی دکل ضرری بولدی هانری اوزینی پاپانڭ آفو روزینه دوچار ایتمه‌مك ایچون مأمورین روحانیه‌نڭ امتیازلرینی آرتدرمغه هم‌ده پریماتنی قتلده اوزینڭ دخلی بولمادیغنی اثبات ایتمکه مجبور بولدیقدن بشقه اهالی‌نی بالکلیه اینان‌درمق ، مأمورین روحانیه برله کیلشمك ایچون قانتره بوری شهرینه کیلوب باشی آچق آیاغی چپلاق بولغان حالده طوما بکت‌نڭ قبرینی برتولك زیارة ایله‌مشدر . بو زیارة اثناسنده پاپاسنڭ بریسی هانرینڭ یالانغاچ آرقاسینه طایاق برله قینناب طورغان ایمش .

ایکنچی هانرینڭ اوغللری زماننده دره بکلر برله قراللر آراسنده محاربه‌لر باشلامشدر . هانرینڭ الکان اوغلی آرسلان یوراکلی ریشارد وقتی محاربه‌لر برله اوزدرر ، حکومتنڭ داخلی اشلرینی قاراماز ایدی . انکلتره دره بکلری اوچنچی اهل صلیب سببلی ریشاردنڭ یوقلغنی فرصت بیلوب بکلکلرینی امتیازلرینی توسیع ایتمکه باشلامشلر ایدی .

ریشاردن صوکره برادری لنسز ژان قرال بولدی . لنسز ژان غایت ظالم وغدار ایدی پاپا طرفندن آفو روز ایدلمکه مستحق بولدیغی وقت مسلمان بولام دیوب پاپانی قورقتمش ایدی .

ژاننڭ نهایتسز ظلملری اوزینه انکلتره دره بکلری شهرلیلر برله اتفاق ایدوب قرال علیهنه قیام ایتمشلردر . بونلر برله بولغان محاربه‌ده لنسز ژان مغلوب بولدیغندن امتیازات فرمان کبیرینی تصدیق ایتمکه مجبور بولدی ١٢١٥ .

بو فرمان

بوفرمان موجبنچه قراللرنـڭ نفوذ واقتداری آزالـدی . زاده کان برله مأمورین روحانیه همده شهرلیلر حقوق وامتیازلرغه نائل بولـدیلر . مثلا ، مأمورین روحانیه وملـکیه نـڭ موافقتی بولنماقسزین اهـالیدن عادتدن طش ویرکی آلماغه قراللرنڭ حقلری یوق ایدی . نظام وقانونغه مطابق صورتده حکم ایدلمدکجه هیچ کمسه حبس وتوقیف ایدلمیه‌چك ایدی .

ژان نـڭ خلفلری (اوغلی اوجنچی هانری حفیدی برنچی آدۋارت) زمانده انکلتره اهالیسی طاغی آرتغراق امتیازلر آلدیلر . انکلتره نـڭ ملت مجلسی ویاخود (پارلامینت) نی شول وقتلرده آچلوب ادارهٔ مشروطه باشلادی . انکلتره پارلامینتی ایکی دائره‌که منقسم در : بریسی اعیان ایکنچی سی مبعوثان دائره‌لریدر . اعیان دائره‌سنده مأمورین روحانیه برله لوردلر یعنی کبار بکلر ، مبعوثان دائره‌سنده کچکنه بکلر برله عادی شهرلیلر مذاکره ایدر ایدی . پارلمینت طرفندن تصدیق ایدلمدکجه قراللر هیچ برتین ویرکی آرتدره آلمازلر ، قوانین ونظامات جدیده چقاره آلمازلر ایدی . صوکره‌لری پارلامینت نڭ اهمیتی کوندن کون آرتوب قراللرنڭ نفوذ واهمیتی آزالمشدر .

بوجهتله انکلتره وفرانسه حکومتاری عین برعصرده بربرینه مخالف احوال کسب ایتمشلر دیمکدر . فرانسه‌ده قاپتین سلاله‌سی اوللری بیك ضعیف بولدیغی حالده شهرلیلر برله اتفاق ایدوب دره بکلرنی مغلوب وازلرینڭ نفوذلرینی توسیع ایتدیلر . انکلتره ده نورمان سلاله‌سندن کیلـکان قراللرنـڭ اقتدار ونفوذلری غیر محدود بولغان حالده پلانتاجنه سلاله‌سی زمانده دره بکلر شهرلیلر برله اتفاق ایدوب قراللرنی اهمیت واعتباردن توشردیلر .

یوزسنه محاربه لری . ـ فرانسه تختنه آلتنچی فیلیب‌ده والوا اوطورغان وقتده انکلتره قرالی اوچنچی آدۋارت فرانسه قراللغنده حقی بولغانلغـی دعوی ایتمکده ایدی . چونکه آدۋارتڭ والده‌سی کوزل فیلیب برله برطوغـان ایدی بوسببله فرانسه برله انکلتره آراسنده محاربه چغوب یوزسنه قدر دوام ایتمشدر . محاربه نڭ

ابتداسی فرانسوزلرایچون بیك آغر بولدی انکلتره قرالی ۳ نچی آدوارت (قره‌سی) شهری جوارنده فرانسه قرالی فیلیب نی مغلوب ایتدی (۱۳٤٦) بو محاربه‌ده فرانسه شوالیه‌لری انکلتره‌نڭ پیاده اوقچیلرینه مقاومت ایته‌المادی • قره‌سی محاربه‌سنده برنچی دفعه انکلیزلر طرفندن پورخ وطوب استعمال ایدلمشدر • بو طوپلر یاخشی یاصالغان بولماسه‌لرده طاوشلری برله آطلرینی اورکتب دشمان سواریلرینڭ انتظامنی بوزمشدر • بو محاربه‌لرده انکلیز طرفنده برنجی قهرمان اوچنچی آدوارت نڭ اوغلی (قاره پرنس) ایدی • فرانسه نـڭ شمـال وغرب طرفلرنده برنیچه ولایتلر ضبط ایتدی فرانسه بیك پریشان برحالدی قالدی

فرانسه‌ده آلتنچی فیلیب نڭ حفیدی عاقل شارل نامیله معروف بولغان بشنچی شارل قرال بولغاچ انکلیزلر طرفنده موفقیتسزلکلر کورنمه‌که باشلادی • چونکه بو وقتده اوچنچی آدوارت برله قاره پرنس وفات بولدی • فرانسه (برتران دو کقلن) اسمنـده برقومانـدان ظهور ایتدی • بشنچی شارلنڭ عاقلانه اداره‌سی برله برترانڭ اقتداری سایه‌سنده فرانسه حکومتی اوزینڭ پریشان حالنی برمقدار اصلاح ایتمك‌که موفق بولسه‌ده بونلرنڭ وفاتنده فرانسه‌نڭ احوالی اوّلـکیدنده نچار بولدی •

بشنچی شارلنڭ خلفی ٦ نچی شارل عقلندن یازدی فرانسه زاده کانی ایکی فرقه بولوب اوزآرا محاربه‌لر ایتمکه باشلادی • بو قارشیقلقدن انکلتره قرالی بشنچی هانری بیك زیاده استفاده ایتدی فرانسه‌نڭ شمال طرفلری برله بارو شهرینی ضبط ایدوب اوزینی فرانسه قرالی اعلان ایتدی • لـکن هانری فرانسه‌نڭ ضبطنی اکمال ایده آلماینچه وفات بولدی • بوندن صوگره فرانسه اهالیسینڭ برقسمی بونڭ اوغلی هانریغه بیعت ایتسه‌لرده قسم دیگری شارلنڭ اوغلی دوفن شارلغه صادق قالدیلر •

ژاندارق •- انکلیزلر فتوحاتده دوام ایدرایدی اورلئان شهرینیده محاصره ایتدیلر • قرال یدنچی شارل اورلئانغه امداد یبره آلمی ایدی • شارلنڭ عسکریده آقچه‌سی‌ده قالمغان ایدی بیك آرتق مضایقه‌ده ایدی • بو وقتلرده ژاندارق اسمنده برقز ظهور ایدوب فرانسه‌نی انکلیزلر بلاسندن قوتقارمشدر •

ژاندارق برقریه‌ده‌طوغمش برزراعتچی نڭ قزیدر ۰ یاش وقتندن بیرلی
ادب وصلابت دینیه‌سی برله مشهوره‌ایدی ۰ اوزایشلری کبی وقتنی اویون برله‌اوزدرماز
یا آتاسینڭ قویلرنی کوده‌ر ویاخود کلیساده عبادت برله‌مشغول بولور ایدی ۰
ژاندارق دائما اوهام وخیالات ایچنده یورور کوبراك وقتده معین آغاچ آستنده
متفکر برحالده اوطورور ایدی ۰ ژان‌دارق قرال شارلنڭ دوچار مشکلات بولغان
خبرینی ایشتکاچ بیك زیاده متأثر بولدی ۰ اولکیدنده آرتغراق توشنمکه باشلادی ۰
بو وقتلرده ژان هاتفدن طاوشلر ایشدلدیکن وکوزینه حضرت‌مریم وملکلر کورنوب
فرانسه نی‌دشمن استیلاسندن قوتقارمق ایچون محاربه‌که تشویق ایله‌دیکلرینی ادعا
ایمك که باشلادی‌ژان نڭ بوادعاسنه‌اوللری کیمسه اهمیت بیرمسه‌ده دعواسنده بیك
زیاده اصرار ایتدیکنده اوزینڭ یاقنلـری قرال یدنچی‌شارل یانه بیرمکه مجبور
بولدیلر ۰ ژان مذکور دعواسنی قرال‌غه تبلیغ ایتمکله برابر قرالنڭ اوزینـه
مخصوص آسرارنی‌ده کشف ایله دکندن قرال شارل بونڭ حالنه حیران قالوب
برمقدار عسکر برله اورلئان نڭ امدادینه کوندرمشدر ۰

ژان نڭ کویا الله طرفندن مأمور بولغانلقی آززماننده خلق آراسنده‌تارالدیغندن
فرانسه نك هرطرفنـدن ژان قوماندەسنده محاربه ایتمك ایچون آدملر کیلور
ایدی ۰ واقع بولغان محاربه لرده‌امیدەدن طش مظفریت کورندیکندن فرانسوزلر
ژان‌نی اوزلرینه امداد ایچون الله تعالی طرفندن یبرلکان برمأموردیـوب شجاعت
وغیرت برله محاربه ایدرلرده مظفر بولورلر ۰ انکلیزلر ابلیس‌مأموری‌دیوب‌خوف
وتلاش برله محاربه‌ایلادیکلرندن‌مغلوب بولورلرایدی ۰ بوجهتله اورلئان شهرینی‌ده
محاصره‌دن قوتقارلمشدر ۰

اول وقتقه قدر فرانسه قراللری ره‌یمس‌شهرنده رسم‌تتوجلرینی اجرا ایدرلر
ایدی ۰ ره‌یمس شهرینه بارمق ایچون انکلیزلرضبط ایتکان‌یرلردن مرور ایتمك
لازم بولغانلقدن دوفن‌شارل هنوزتتوج ایتمکان‌ایدی ۰ ژان‌دارقه اورلئان‌شهرینی
محاصره‌دن قوتقارغاچ دوفن‌شارلنی انکلیزعسکرلری آره‌سندن اوزدروب ره‌یمس
شهرینه آلوب بارمـش ، رسم‌تتوجنی اجرا ایتدورمش در ۰ بوندن صوکره ژان

اوزینگ الله تعالی طرفندن مأموریتی تمام بولغانلغنی سویلب اوزنگ قریه‌سنه قایتو ایچون شارلدن رخصت صوراسه‌ده رخصت بولماغانلقدن ینه‌ده عسکرلکده قالدی . واقعا بوندن صوگره ژاندارقده موفقیت کورلمامکه باشلادی . نهایت انکلیزلر قولنده اسیر توشوب اوتقه یاقلمشدر (١٤٣١) انکلیزلر ژاندارقنی قتل ایتمکدن برفائده کورمه دیلر مغلوبیت ینه آنلر طرفنده قالدی . چونکه انکلیزلرنگ ژاندارق حقنده قیلغان معامله‌لری یالگز شارل طرفدارلرینی توکل انکلیزلر طرفنده بولغان فرانسوزلرنی‌ده متأثر ایله‌دی . حمیتلرینی قوزغالتدی . بوجهتله هرطرفدن انکلیزلر اوزرینه هجوملر آرتدی . نهایت انکلیزلر فرانسه‌نی ترک ایتمکه مجبور بولدیلر یوزسنه محاربه‌لری دخی باقوین محاربه‌سی کبی فرانسوزلرنگ اتحاد واتفاقنه سبب بولدی .

فرانسه‌ده حکومت مستقله‌نگ قوتانمه‌سی . یدنچی شارل ژاندارقدن صوگره ٣٠ سنه حکومت ایدوب پریشان برحالده بولغان فرانسه حکومتنی تنچلاندرمشدر . همده فرانسه قراللرندن دائمی عسکر ترتیب ایتکان بویدنچی شارلدر .

بووقتقه قدر قراللرنگ عسکرلری واساللردن عبارت ایدی . واساللر قراللرنگ دعوتی اوزرینه اوزلرینگ قول آستنده بولغان کشیلرنی آلوب محاربه‌که چقارلر ایدی . بوجهتله قراللرنگ قوتی دره بکلرنگ صداقتنه مربوط ایدی . قراللرنگ معیتنده دره بکلردن بشقه عسکر بولسه‌ده بونلر مختلف جنس کوکللیلردن تشکیل ایدلمش بولغانلقدن نظام وانتظاملری یوق ایدی . فرصت طوغری کیلکانده دوستنی دشمننی آیرمیچه یغما ایدرلر ایدی . یدنچی شارل حکومت مأمورلرینک موافقتی برله هروقت سلاحلی طوراطورغان سواری ژاندآرمه عسکری ترتیب وتنظیم ایله‌دی . بونلردخی کوکللیلردن عبارت اولسه‌ده برنظام وقوانینکه تابع توتلوب اوزلرینه فن حرب تعلیم ایدیلور ایدی . وهروقت محاربه ایچون حاضر طوررلر ایدی بوندن بشقه هرمحله اهالیسی برمقدار پیاده عسکر احضار ایتمکه مجبور طوتیلور ایدی . بونوع عسکرلر بیرام کونلرده یعنی اشسز کونلرده

جمع

مع ایدیلوب اوزلرینه اصول حرب تعلیم ایدیلورایدی . بو تورلی دائما عسکرلر و
رنی بتـروب قراللرنڭ نفوذلرینی توسیع ایتمك ایچون بیك زیـاده یاردم
تمشدر . خصوصاً داری (پورخ) اشکه کـروب آلت ناریه (طوب ملتق)
تعمال ایدلمکه باشلاغاچ نه شوالیه زرهلرینڭ ونه ده دره بك شاتولرنڭ اهیمتی
لامشدر . فرانسه ده دره بکلرینی بترمك خصوصنده انڭ زیاده اجتهاد ایتکن
رال ایدنچی شارلنڭ اوغلی اون برنچی لوئی بولدی (۱۴۶۱ — ۱۴۸۳) ۱۱ نچی
ئی تختکه اوطورغار وقتده فرانسه دره بکلرنڭ کوبیسی لوئی دن باش تارتمق
کرنده ایدیلر . بونلرنڭ اینڭ قوتلیسی بورغوندیا دوقه سی (جسورشارل)
ی . ۱۱ نچی لوئی اسؤیچره لیلرنی جسور شارل برله محاربه که طوتشدروب
رلنی بویله جه مشغول ایتدیکدن صوکره باشقه دشمنلری اوزرینه یوروب
رنی ده تأدیب ایتمشدر . وجسورشارل مذکور محاربه ده تلف بولدیغندن
رغوندیانڭ قسم اعظمنی لوئی ضبط ایله دی . لکن جسورشارل اداره سنده
لغان باشقه یرلر شارلنڭ کیاوی آلمانیا ایمپراطوری ماکسیمیلیانغه قالمشدر .

۱۱ نچی لوئی اوزینڭ شدتی ، یاوزخلقی ، افراط درجه خساستی برله مشهور
لسه ده فرانسوزلر اسمنی خیر برله یاد ایتمکه بورچلیلردر . چونکه ۱۱ نچی
ئی فرانسه ده یوللر و پوچطه لر کشاد ایدوب هنر و تجارتنی حمایه ایتمش بووجهله
قیات جدیده ایچون یول آچمشدر .

ایکی کل محاربه سی . — انکلتره ده بلانتاجنه سلاله سی لانقاستر ویورق فرقه
ینه آیریلوب هر فرقه ده حکومت دعواچیلری ظهور ایتدیکندن فرانسه قراللری
ه بکلر برله اوغراشقـانوقتلرده انکلتره ده . داخلی قارشقلقلر دوام ایتمشدر .
قاستر فرقه سینك آرمه سنده (Гербъ) آل کل یورق فرقه سینڭ آرمه سنده
کل بولغانلقدن بوقارشقلقلر تاریخده ایکی کل محاربه لری دیه معروفدر .
حاربه لر اثناسنده (۱۴۵۰ - ۱۴۸۰) ۳۰ سنه قدر انواع وحشت وذالت
راقیلدقدن صوکره نهایت الامر ۷ نچی (هانری ریشموند یاخود هانری
دور (۱۴۸۵) حکومتنی ضبط ایدوب انکلتره نی بر درجه تنچلاندرمشدر .

بوهانری خاتون طرفندن لانقستر فامیلیا سنه منسوبدر . فرانسه ده اقامت ایدرایدی .
انکلتره تختنه فرانسوزلرنڭ یاردمی برله نائل بولوب انکلتره ده تئودور سلاله سنی
احداث ایله دی ایکی کل محاربه لری اثناسنده بیك کوب شهر وقریه لر محو
وپریشان ایدلدیکی کبی بروقت برفامیلیا برازصونکره ایکنجی فامیلیا غالب
بولدیغندن دره بکلرقایسی طرفنی التزام ایتسه لرده بروقت کیلور خائنلك برله
اتهام ایدیلوب اعدام ایدیلور ، بکلکاری ضبط ایدیلورایدی . بوجهتله قرون جدیده
ابتداسنده انکلتره ده دخی دره بکلر امحا ایدیلوب انکلتره حکومتی استقلال کسب
ایتمش دیمکدر .

پیره نه شبه جزیره سی . ـ سکزنجی عصرده پیره نه شبه جزیره
سینڭ یعنی اسپانیا قطعه سینڭ کوب یرلری عربلر طرفندن فتح ایدیلسه ده
شمال طرفلرنده آستوری طاغلری آراسنده بولغان وه ستغوتلر عربلر اداره سنه
کرمیچه قالغان ایدی . بوندن بشقه شارل کبیر دخی شبه جزیره نك شرق شمال
طرفلرینی مسلمانلردن آلمش ایدی . صوکره لری آسپانیا مسلمانلری اولکی
محاربه جیلیقلرینی ترك ایدوب زراعت ، تجارت ، هنروصنعت ، علم ومعرفت برله
مشغول بولدیقلرندن اسپانیانك شمال طرفلرنده بولغان خرستیان حکومتلری
بر ر بر ر قابارمغه باشلادیلر . قرون وسطی نهایتلرینه طوغری اسپانیا حکومات اسلامیه
سنه تفریقه دوشوب داخلی محاربه لر برله مشغول بولدیقلرندن خرستیان حکومتلری
بوقارشلقدن استفاده ایدوب ممالك اسلامیه اوزرینه هجوم ایدرلر ایدی .
بوهجوملر اثناسنده اکثریا اسلام حکومتلری مغلوب خرستیانلر غالب بولدیغندن
اسپانیاده متعدد خرستیان حکومتلری تشکل ایتدی بوحکومتلر منفعت خصوصیه لری اقتضا
سنجه بر بر ینه دشمن بولسه لرده اهل اسلام برله بولغان محاربه لرده غایت اتفاقلی
واهتماملی حرکت ایتمشلردر .

١٢ نجی عصرده پیره نه سبه جزیره سینك نصف شمالیسی کاملا خرستیانلر طرفندن
ضبط ایدلمش ایدی . بونده تشکل ایتکان حکومتلرنك مشهورلری قاستیلیه ،
آراغونیه ، ناوارحکومتلریدر . شول عصرده آراغونیه قرالی ایکنجی فردینانت

قانولیك

قاتولیك ، قاستیلیه ولیة العهدی ازابل برله ازدواج ایلادیکندن ایکی قوتلی خرستیان حکومتی برلشوب اسپانیا قراللغی ظهور ایتدی . فردیناند برله ازابل هر ایکیسی بیك آرتق متعصب وحکومت اشلرنده صاحب مهارت ایدیلر . بونلر قاستیلیه برله آراغونیه نی برلشدردیکدن صوڭره اندلس حکومات اسلامیه سینڭ آخرغیسی بولغان غرناطه حکومتنی محو ایتمکه تشبث ایلمشلردر .

اول وقت غرناطه ده بنی احمر سلاله سی حکومت ایتمکده ایدی . حکمدار خاندانی ایچنده نفاق واختلال بولدیغندن حکومت بیك ضعیف برحالده ایدی . بنی احمرلردن عبدالله الصغیر حکومتنی ضبط ایتمك فکرینه دوشوب حمیت اسلامیه سنی برطرف ایتمش ، شهرنی ضبط ایله دیکدن صوڭره اداره سنی اوزینه بیره جك بولسه شهرنی ضبط خصوصنده یاردم ایده جکینی وعد ایدوب فردیناندنی غرناطه اوزرینه دعوت ایله مش ایدی . فردیناند غرناطه غه امداد کیلمك احتمالی بولغان یوللرنی ضبط ایله دیکدن صوڭره غرناطه نی محاصره ایتمشدر .

غرناطه سکنه سی فردیناند وازابل نڭ عسکرینه طقوز آی قدر مردانه مقاومت ایتسه لرده هیچ برطرفدن امداد بولماغانلقدن آچلقدن عاجز قالوب شهرنی تسلیم ایتمکه مجبور بولدیلر . ١٤٩٢ سنه سنده .

فردیناند غرناطه نی ضبط ایتکاچ قوتنی دره بکارنی بتروب قراللرنڭ نفوذنی توسیع ایتمك ایچون صرف ایتمش بوخصوصده عصرداشی ١١ نجی لوئی قدر اش قیلمشدر . اوللری اسپانیاده قراللرنڭ اقتدار ونفوذی بیك محدود ایدی . قورتس مجلسلرندن بشقه قراللر هیچ براش کوره آلمزلر ایدی . (حکومت اشلرنی مذاکره ایچون صنوف ثلاثه یعنی زاده کان پاپاسلر وشهرلیلرنڭ مبعوثلرندن اجتماع ایتکان مجلسکه اسپانیاده قورتس دیرلر)

فردیناند شهرلیلرنی اوزطرفینه جلب ایدوب آنلرنڭ یاردمی برله دره بکارنڭ نفوذنی بترمشدر .

شهر تسلیم ایدلکانده مسلمانلرنڭ دینلرنده اختیارلی قاله جغی حقوقلرینه

وعایه ایدیله جکی حقنده برعهد نامه ترتیب ایدیلوب فردیناند طرفندن امضا ایدلمش ایدی . . . .

پیره نه شبه جزیره سنده اسپانیا قراللغی یاننده برده پورتکیز قراللغی تشکل ایتدی . بوقراللق قاستیلیه حکومتنه تابع برکچکنه قونتلق دن حاصل بولدی . قونت برنچی آلفونس عربلر برله محاربه ایدوب مملکتنی توسیع ایتدکدن صوگره قاستیلیه دن آیرلمش ، اوزینگ قراللغنی اعلان ایتمشدر (۱۲ عصرده) پورتکیزلیلر صوگره لری اسپانیا جهتینه مملکتنی توسیع ایتمك ممکن بولمادیغنی کورکاچ دنکز جهتندن توسیع ایتمك فکرینه توشوب برنیچه آطه لر وساحللر کشف وضبط ایتمشلردر .

آلمانیاده هابسبورغلر زمانی ، ایتالیا واسقاندیناویا حکومتلری .

فاصلهٔ حکومت . ـ هوهانشتوفن سلاله سی منقرض بولغاچ آلمانیاده فاصلهٔ حکومت بولدی . (۱۲۵٤ ـ ۱۲۷۳) . آلمانیا دره بکلرنگ برقسمی انکلتره قرالی اوچنچی هانرینگ برادری ریشاردنی ، دیکر قسمی قاستیلیه قرالی ۱۰ نچی آلفونس نی آلمانیا ایمپراطوری انتخاب ایتمش ایدی . لکن هرایکسی قوری برعنوان برله قناعت قیلدی . آلمانیاغه کیلوب حکومت اشلرنی قارامادیلر . بوجهتدن آلمانیاده هرتورلی قارشقلقلر واقع بولدی . ایگ کچکنه دره بکلر اوزلرینگ فوقنده برحکومت تانیماز بولدیلر .

آلمانیا مملکتی دوقه لق (Герцогства) ' قونتلق ' (غرافلق) مارقغرافلق پسقوپسلق وسربست شهرلر کبی واق واق مستقل حکومتلرکه بولندی . بارونلر وشوالیه لر یوللرغه چغوب اوزغان بارغان سوداماللرینی ضبط ایتمککه باشله دیلر . بعضا الکان آدم لرنی توتوب حبس ایدرلر برمقدار آقچه آلمینجه قوتقارمازلر ایدی . بونلردن شکایت ایدیله جك برمحکمه وبونلرنی تادیب ایده آلاجق برحاکم یوق ایدی . بوزمان تاریخده (الحکم لمن غلب) کوچلینکی زمانه دوری دیه معروفدر . بوزمانده دره بکلرنگ بوکبی تجاوزلرینه

قارشی ایکی قوت ظهور ایتمشدر. بری محاکم خفیه ، ایکنجی سی سربست شهرلرنك اتفاقی در.(١)

آلمانیا دره بکلرینك ناموس وحمیت صاحبی بولغانلری اوز آرا اتفاق ایدوب ظالم وغدارلرنی تأدیب وتربیه ایتمك ایچون یاشرون محکمه لر تشکیل ایتمیشلر ایدی. برآدم براوکه برتورلی ظلم ایتسه مذکور محکمه طرفندن تفتیش وتحقیق ایدلکاندن صوك یااعدامنه ویاخود مال واملاکنك یاقیلمه سنه حکم ایدیلور ایدی. هم ده محکمه طرفندن بیرلکان حکملر خفی آدملر واسطه سیله درحال اجراقیلنور ایدی بومحکمه ایلك اول وستفالیه قطعه سنده ظهور ایتمش ، صوكره آلمانیا نك هرطرفنه تارالوب اوچ عصر قدر دوام ایتمشدر. بومحکمه لرنك اعضالری اوللری طوغریلق برله اش قیلسه لرده صوکره لری اش نك اچینه فساد قاتشوب نفسانیت اوزره حرکت ایتمکه باشله مشلردر.

بووقتلرده سربست شهرلرده اتفاق ایدوب سوداگرلرنی دره بکلر تجاوزندن حمایه ایتمك ایچون مشترك حسابدن عسکر ترتیب ایتمشلر وکمه لر انشا ایتمشلر ایدی. بویله جه آلمانیاده متفق جمهوریتلرکه اوخشاشلی برنیجه اداره ظهور ایتمشدر. بونلرنك ایلك مشهوری شمالی ایتالیاده هانزه هیئت منفقه سی ایدی. لوبك ، هامبورغ ، بره من شهرلری هانزه اتفاقنه داخل شهرلرنك مشهورلرندندر.

هانزه اتفاقنه داخل بولغان شهرلر آز وقتده ثروت جمع ایتدیلر شمال وبالطق دکزلرنده بولاطورغان تجارتنی اوزقوللرینه آلدیلر. (بزنك روسیه نك نوڤغورود ، پسکوف شهرلری هانزه تجارتنه اشتراك ایتمشلر ایدی) بواتفاق ١٦ نجی عصرغه قدر دوام ایتدی. لکن اول وقتلر فلمنك وانکلتره حکومتلری دکز تجارتنی ضبط ایتدیکلرندن هانزه اتفاقی منقرض بولمشدر. بوندن بشقه رین وشوابیا شهرلری آره سنده ده بوندای اتفاقلر بار ایدی.

---

(١) دره بکلرکه تابع بولمیچه طوغری ایمپراطورلر اداره سنده بولغان شهرلر بووقتلرده مستقلا اداره قیلنماغه باشلادیلر بونلرغه سربست شهر دیرلر *

هابسبورغار ـ . آلمانیا ایمپراطورلری بر طرفدن استقلال تحصیل ایتمکه دیکر طرفدن اوزلرینڭ لن لرینی توسیع ایتمکه قیام ایلدیکلرندن هوهانشتوفن سلاله سینڭ انقراضی اوزرینه آلمانیا دره بکلری اوز آرالرندن ایمپراطور انتخاب ایتمیوب اجنبیلرکه تابع بولغانلر ایدی . لکن بودفعه فاصلهٔ سلطنت سببلی آلمانیاده هرتورلی قارشیقلقلر بولدیغندن ینه ده اوز آرالرندن برینی انتخاب ایتمکه قرار بیردیلر . شول قدر وارکه قوتلی بردره بککنی انتخاب ایتمدیلر کچکنه دره بکلردن رادولف هابسبورغنی انتخاب ایتدیلر . فکرلرنجه بونداي کچکنه بك ایمپراطور بولسه ده بشقه لرنڭ املاکنه تجاوز ایتمکه جسارت ایتمیه چك ایدی . واقعا رادولف بشقه بکلرنڭ اراضیسن ضبط ایتمکه قیام ایتمسه ده هابسبورغ سلاله سندن کیلکان حکمدارلر لنلرینی اولادلری آراسنه تقسیم ایتمیوب فرانسه ده کی قاپیتنلر کبی دائما توسیع ایتمکه اجتهاد ایتمشلردر .

اسڤیچره . ـ اسڤیچره مملکتی ازمنهٔ قدیمه ده هلوچیه تسمیه ایدلور ایدی . سکنه سی حیوان تربیه ایدوب معیشت قیلور ایدی . قرون وسطیده آلمانیا ممالکندن معدود بولدی . بوقطعه ده برنیجه دره بك شاتولری بار ایدی . اداره جهتندن برنیجه قانتونغه بولنمش ایدی . بونلرنڭ ایچنده اسڤیچ ، اوری ، اونترڤالد قانتونلری اسکیدن بیرلی مستقل برحالده طوررلر ایدی . لکن رادولف هابسبورغغه بردرجه تابع بولدیلر . رادولفنڭ خلفی برنچی آلبرخت مذکور اوچ قانتونني بالکلیه ضبط ایتمك فکرینه توشوب اداره سنه مأمورلر تعیین ایتمش ایدی . آلبرختنڭ مأمورلری حقسزلق ایتمکه باشلادیقلرندن اهالی عصیان ایتمکه باشلادی . آلبرخت اسویچره لیلرنی تأدیب ایتمك ایچون عسکر جمع ایتکان ایدی سفرکه چقاجغی وقتده قتل ایدلدیکندن اسویچره نڭ تأدیبی اوغللرینه قالمشدر . اول وقت آڤستریا دوقه لغی آلبرختنڭ اوغللری اداره سنده ایدی . برمدت صوڭره آوستریانڭ منتظم شوالیه عسکری اسڤیچره که داخل بولسه ده واقع بولغان محاربه ده مغلوب بولدیغندن اسڤیچره لیلرنڭ استقلالی تأمین ایدلمشدر .

بوندن

بوندن صوکره اسؤیچره نك بشقه قانتونلریده مذکور اوچ قانتونغه قوشلوب کوندن کون قوتلندیکلرندن آؤستریا برله بولغان محاربه‌لرنك کافه‌سنده غالب بولمشلر و بو وجهله بوکونکی اسؤیچره جماهیر متفقه سنك اساسنی قورمشلردر . برمدت صوکره اسؤیچره لیلر جسور شارل برله محاربه ایدوب آنکاده غالب بولدیقلرندن اسؤیچره لیلرنك شجاعت وقهرمانلقلری مشهور بولوب بعض آوروپا قراللری خصوصا فرانسه قراللری اوزلرینی محافظه ایتمك ایچون اسؤیچره کوکللی لرندن عسکر ترتیب ایتمکه باشلامشلردر •

لوکسمبورغ سلاله‌سی •

- برنچی آلبرختدن صوکره آلمانیا بکلری ایمپراطورلرنی هابسبورغلردن انتخاب ایتمیوب بشقه خانداندن بالخاصه لوکسمبورغ خاندانندن انتخاب ایتدیلر . وقت مذکورده بوهمیاقراللغیده لوکسمبورغ دوقه‌لرینك اداره‌سنده ایدی . بوخاندان حکمدارلری ایچنده ٤ نچی شارل (١٣٤٧ـ١٣٧٨) حسن اداره‌سی برله مشهوردر . ٤ نچی شارل بوهمیاقراللغی نك اداره سنی تنظیم ایتمکه ، تبعه سی آراسنه علم ومعارف نشرایتمکه اجتهاد ایدرایدی . بوهمیانك مرکزاداره‌سی بولغان پراغ شهرنده دارالفنون آچدی • بودارالفنون آلمانیانك برنچی دارالفنونی‌در .

شارل زماننه قدرایمپراطورلرنی آلمانیانك بتون بکلری انتخاب ایدرایدی . منتخبلرنك کوبلکندن انتخاب وقتلرنده قارشیقلقلر بولور ایدی . ٤ نچی شارل بوقارشیقلقلرنی بترمك ایچون (آلتون بوللاسی) نامنده انتخاب نظام نامه‌سی نشرایدوب منتخب لرنك عددنی یدیکه حصرایتمش بونلرنك اوچی میترو پولیدایدی . ٤ نچی شارلنك خلفلرندن اوغلی سیکزموند دورنده بیك زورمذهب اختلالی ظهورایتمشدر •

بونکا سبب پاپالرنك آؤینیون شهرنده اقامتلری ایدی . پاپا ١١ نچی غریغوار رومالیلرنك دعوتی اوزره روماغه عودت ایتمش ایدی . خلفلری دخی رومادا اوطورمشلردر . لکن پاپا آلتنچی اوربان پاپالق مقامنی بغیرحق ضبط

ایلدیکندن قاردینا للرنگ برقسمی بونکا راضی بولمینچه ٧ نچی قلمان نامنده ایکنچی برپاپا صایلاب آڤنیونغه کیدوب اوطورمشلردر . بوایکی پاپا بربرلرین آفوروز ایدوب قارشیقلقلرغه سبب بولدیقلرندن مأمورین روحانیه ایتالیانگ پیزهشهرنده (١٤٠٩ سنه‌ده) اجتماع ایدوب پاپالرنگ هرایکیسنی خلع ایتمشلر ، اوچنچی برپاپا انتخاب ایتمشلرایدی . اولکی پاپالرمنصبلرینی ترك ایتمه دیکلرندن برزمانده اوچ پاپاموجود دیمك ایدی . بوپاپالر بربرلرینی آفوروز ایدوب غریب غریب دعوالرا اظهار ایلدیکلرندن اهالی‌نگ اعتقادلری بوزلمه‌سنه پاپالرنگ نفوذ وحیثیتی بتوب اعتباردن توشمه‌سنه سبب بولدیلر . حتی بعض کمسه‌لر پاپالرنگ نشرایلدیکلری مذهبلرنگ باطل بولغانلغنی دعوی ایدوب مستقل مذهبلر تاسیسینه باشلادیلر بونلرنگ مشهورلری ژانهوس هم ڤیقلفدر .

ژان هوس . — پراغ دارالفنوننده‌علم عقاید معلمی‌ایدی پاپالر برله‌مأمورین روحانیه‌نگ مسلکلرنی ذم ایدوب عموما قاتولیکلرنگ اعتقادلری باطل‌بولغانلغنی ادعا ایدرایدی : مأمورین روحانیه برله باشقه خلقنگ مساواتنی دعوا ایدرایدی. انجیل هم باشقه‌دین کتابلری لاتینچه بولوب اعتقاد مسئله لری لاتینچه تلقین ایدلمکده ، عبادت ودعالر لاتینچه اجرا ایدلمکده بولغانلقدن قاره خلق دین عیسوی‌نگ حقیقتنه ایرشه‌مکده دیوب انجیل نی‌هرقومنگ اوزلسانینه ترجمه ایتمککنی التزام ایدرایدی .

ژانهوس‌نگ بوتعلیماتنی عموماچه یعنی اسلاوپرافیسورلری (مدرسلری) قبول ایلدی . آلمانلربونگ تعلیمنی قبول ایتمه‌دیلر . بش‌مگ آلمان طلبه‌سی مدرسلری برله پراغ شهرنی ترك ایدوب آلمانیانگ باشقه طرفلرنده درا الفنونلر تأسیس ایتدیلر . بووقت تأسیس ایدلکان دارالفنونلرنگ ایگ مشهوری لیبزیغ دارالفنونی بولدی .

قاتولیك عالمنده بولغان بوندای قارشیقلقلرنی محاکمه ایتمك ایچون ایمپراطورسیگزموند امری برله قونستانس شهرنده برمجلس عقدایدلدی . بومجلس

بیك

بیك زور بولدی . بوقدر زور جمعیت غربی آوروپاده بولغانیده یوق ایدی .

قونستانس جمعیتی دوورت سنه (١٤١٤ ـ ١٤١٨) دوام ایتدی . بو جمعیت پاپالرنك اوچنیده عزل ایدوب بشنجی مارتین نامنده باشقه بر پاپا انتخاب ایتدی . بونك پاپالغنی اولکی پاپالردن تصدیق ایتدردی . قاتولیك مذهبنه مخالف حرکتده بولغان مأمورین روحانیه‌نی محاکمه ایتدی . بو مجلس که ژانهوس ده دعوت ایدلمش ایدی . ژانهوس مجلسکه بارغانده جانی سلامت قوتلاجغینه ایمپراطوردن کفالت فرمانی آلغان بولسه‌ده فائده‌سی کورلمامشدر . چونکه ژانهوس رافضی ایدی . رافضیلرغه بیرلکان فرماننك حکمی یوق ایدی . ژانهوس جمعیتکه قارشی اوزینك فکرنده ثبات کورستدیکندن محکمهٔ روحانیه طرفندن اوتقه یاقلمه سنه حکم ایدلمشدر . بو جمعیت ژانهوس اوستندن پاپاس کیوملرون صالدروب آلوب تحقیر آمیز کیوملر کیدوردیکدن صوکره حکمنك اجراسی ایچون حکومت جسمانیه‌که تسلیم ایتدی . ژانهوسنی شهر خارجنه چیقاروب بر باغاناغه باغلادیقدن صوکره هر طرفندن بوینه قدر اوطون اویب یاندرمشلردر . ژانهوس بو حالدن اصلا متأثر بولمینچه اولومنی مردانه قارشیلاب جانی چقغانچه چه لساننده آلهی اوقومشدر (١٤١٥ سنه ده)

بوهمیالی چهلر عموما ژانهوسنك طرفدارلری ایدی . ژانهوسنك بویله چه بار بارانه اعدامی بعدنده عموما عصیان ایتمشلردر . ایمپراطور سیکزموند برله چهلر آراسنده سکز سنه قدر محاربه دوام ایتدی . بو محاربه‌لر اثناسنده چهلر اوزرینه اهل صلیب ده سوق ایدلمش ایدی . لکن غلبه ینه چهلر طرفنده قالدی . ایمپراطور سیکزموند چهلرکه امتیازلر بیروب مصالحه ایتمکه مجبور بولدی .

بو مصالحه موجبنجه چهلرکه ، انجیلنی چه لسانه ترجمه ایدوب عبادتلرنی چه لساننده اجرا ایتمکه رخصت بیرلدی ١٤٣٣ سنه‌ده

ماکسملیان . ـ سیگزموند وفات بولغاچ لوکسمبورغ سلاله‌سی منقطع بولوب آوستریا دوقه‌سی ایکنچی آلبرخت ایمپراطور صایلاندیغندن حکومت

ینه هابسبورغلرغه انتقال ایلدی . بوندن صوکره حکومت بوکونکه قدر بو خاندانده تقـرر ایتمشـدر . آلبرختنـگ خلفی اوچنچی فره‌دریـك (۱٤٤٠ ــ ۱٤۹۳) ایللی اوچ سنه حکومت ایتدی . فره‌دریك محاربه‌دن خوشلنمز ایدی. استانبولنگ ترکلر طرفندن فتحی بونگ زماننده بولوب قیصرلر طرفندن امداد طلب ایدلدیکی حالده موافقت ایتمدی . وقتنی عائله‌سی ایچنده کیچیررحکومت اشلرنده اهمال ایدوایدی . بوجهتله مملکتده قارشیقلقلر ظهور ایتمش ایـدی . بو قارشیقلقلر فره‌دریك نگ اوغلی برنچی ماکسملیان زماننده بترلمش ، آلمانیا حکومتی ایسکی حالنی اعاده ایتمشدر . ماکسملیان بیك اشلکلی وغایت جسور ایدی . بورغوندیا دوقه‌سـی جسور شارلنگ قزی (ماریا) برله ازدواج ایدوب فلمنك طرفلرنی ده آلمانیاغه الحاق ایتدی . ملت مجلسی نـگ موافقتی بـرله آلمانیا بکلری آراسنده بولغان منازعه‌لرنی فصل ایتمك ایچون بر محکمهٔ عالیه تأسیس ایـلدی . آلمانیا مملکتنی اون محکمه دائره‌سنه تقسیم ایتدی . هر بر دائره‌ده آیرم آیرم مجلسلر اجتماع ایدرو بو مجلسلر عدالت برله حکم ایتوکه هم‌ده محکمهٔ عـالیه‌نگ قرارلرنی یورتوکه یاردم ایدرایـدی . ماکسیملیان‌نگ بوکبـی تأسیساتدن مقصدی دره بکلر آراسنده بولغان اختلاف ومنازعـه لرنی بتروب مملکتنی تنچلندرمق ایدی .

ایتالیا . ــ ایتالیا قطعه‌سی مروروزمان برله واق ـ واق حکومتلرکـه منقسم بولدی . بوحکومتلر مختلف صورتده اداره قیلنور ایـدی . جنوبـده ناپولی قراللغی نگ اداره‌سی مستقله ایدی . ایتالیانـگ وسطی پاپالر اداره‌سنده بولوب بر حکومت روحانیه صورتنده ایدی . شمال طرفلرنده برنیچه شهرلر آیرم آیرم جمهوریت حالنده ایدی . بونلرنـگ مشهورلری میلان ، فلورانسه وندیك وهم جنوه شهرلریدر .

میلان شهری لومباردیه هیئت جمهوریه‌سنگ ریاستنده بولوب فره‌دریك بارباروس قه قارشی محاربه ایتمش ایدی . ۱۳ نچی عصرده حکومت اداره‌سنی وسیکونتی خاندانی ضبط ایدوب میلان حکومتی بردوقه‌لق بولدی . ۱۵ نچی

عصرده

عصرده کوکلی عسکر قوماندانلرندن ایسفورزه اسمنده برسی حکومتنی ضبط ایدوب میلانده ایسفورزه سلالەسنی احداث ایـلدی • ایتالیاده بووقتلرده ده کوئلف وهیبلین منازعەلری دوام ایتمکده ایدی •

فلورانسه جمهوریتی کوروشیلری برله بولغان محاربەلرده شانلی مظفریتلرگه نائل بولوب توسیع نفوذ ایتکان بولسەده داخلی منازعەلردن خالی دکل ایدی • حکومت ادارەسی بعضا آریستوقراتلرغه بعضا ده موقراتلرغه انتقال ایدر ایدی • ١٥ نچی عصرده کوزما مدیچی اسمنده برباي بانکیر حکومتنی ضبط ایلمشدر • مدیچیلر رئیس جمهور عنوانی برله حکومتنی ادارە ایدوب ایتالیاده علوم ومعارف، شر وصنایع نینگ ترقیسنه خدمت ایتمشلردر • هرطرفدن هنرلی کشیلرنی علم ومعرفت اهللرنی فلورانسه غه جلب ایـدوب آنلرنی حمایه ایدرلر، شهرلرینی تزیین خصوصنده آنچه قزغانمزلر ایدی • بونلر زمانده فلورانسه‌ده کتب خانه، موزه خانه، مکتب کبی بنالر صالنوب نفیس وکورکام اثرلر برله زینتلنمشدر • صوکره‌لری فلورانسه دخی میلان کبی مدیچیلرنینگ ادارەسنده بردوقەلق بولدی •

ایتالیاده وندیك جنوه حکومتلری یگانه جمهوریت حالنده قالدی • بوجمهوریتلر یکسیده کمیلر واسطەسی برله کوب آطەلر ضبط ایدوب مملکتلرنی توسیع ایتمشلر تجارت سببلی مال جمع ایتمشلر بیك زیـاده معموریت کسب ایتمشلردر • آوروپاده امثاللری یوق ایدی • وندیك ده جمهوریت اعضالری آلتون کتابده اسملری یازلغان آریستوقراتلردن صایلانور ایدی • ضبطیه اشلرینه اون اعضادن مرکب باشقه برمجلس نظارت ایدر ایدی • بونینگ جـاسوسلری، ظالمانه حکملری برله هرکسنی قورقتمش ایدی •

اسقاندیناویه • ـ اسقاندیناویه شبه جزیرەسنده اسکیدن ییرلی نورمانلر ساکن ایدی ٩ نچی، ١٠ نچی عصرلرده نورمان قورصانلری غربی آوروپا سواحلنی راحتسز ایتکان وقتلرده اسقاندیناویه شبه جزیرەسی برله دانیمارقه آطەلرینینگ ادارەسی اوزکاردی اوّلگی واق، واق حکومتلر استقلاللرندن یازوب

دانیمارقه ، اسویچ هم نورڤیچ اسملرنده ٣ قراللق ادارەسنده قالدیلر بوحکومتلردن
دانیمارقەده هورم ، نورویچده هرالد ، اسڤیچده اریخ اسملی کشیلر برنچی
دفعه قراللق تأسیس ایتمشلر ایمش . نورمانلر اوّلده مجوسی ایدیلر بووقتلرد
خرستیانلقده تارالماغه باشلادی . خرستیانلق هم قراللرننگ نفوذی واق ، واق
مجوسی حکومتلرینه غلبه ایـده باشلاغاچ بوحالکه راضی بولماغان اسقاندیناول
وطنلرینی ترك ایدوب هرطرفقه هجرت ایتمه گه باشلادیلر . بویله‌چه نورڤیچدن
هجرت ایتکان مجوسیلر اسلانده آطه‌سنده اورنـاشوب کوب زمانلر مجوسیلکده
قالمشلردر . نورمانلر ایسکیدن کیمه‌جیلك ده مهاوتلری ، جسارتلری برله مشهو
بولوب اسلانده لیلرنـنگ‌ده شمالی آمریقاغه قدوسیاحت ایتدکلری روایت ایدلمکده‌در
اسقاندیناویه‌اهالیسی صکره‌لری قورصانلقلرینی ترك ایدوب زراعت ، تجار
وصنعت برله اشتغال ایتمگه ، اسقاندیناویـه طاغلرینـنگ معدنلرندن فائده لانم
باشلاب مدنیت کسب ایتمشلر . بویله‌چه حکومتلرینی اساسلاندومشلردر .
اسقاندیناویه حکومتلرینـنگ ایگ قوتلیسی دانیمارقه ایدی دانیمارقه حکومت
قانوت کبیر زمانده انکلتره‌نی‌ده ضبط ایتمش ایدی . قانوتنـنگ خلفلری زمانند
بالطق دکزینـنگ جنوب وشرق طرفلری‌ده دانیمارقه‌حکومتینه الحاق ایدلدی
١٢ نچی عصرده قرال ٢ نچی ڤالده‌مار زمانده هکلنبورغ ، پومیرانیا ، پروس
قطعه‌لری‌ده ضبط ایدلمش ایدی لـکن ڤالده‌مار مما لکنی حسن اداره‌ایته‌آلمادی
اوزینـنگ واساللری قولینه اسیردوشوب اسارتدن قورتلمق ایچون مملکتینـنگ
کوب یرلرینی آنلرغه ترك ایتمش ایدی .

١٤ نچی عصرده اسقاندیناویه حکومتلری برادارە تحتینه کرکان ایدی
شویله که : اسڤیچ قرالی دانیمارقه قرالینـنگ قزی مارغاریت‌نی آلغان ایدی
زوجی وهم اتکاسی وفات بولغاچ هرایکی حکومت مارغاریت ادارەسنده قالمش
ایدی . بووقتلرده اسویچلیلرده مارغاریتنـنگ حاکمه‌لـگنی تصدیق ایتمه
میل ایلادیلر . بونـنگ اوزونده اسویچنـنگ قالمارشهرنده پسقوپسلر برله او
مملـکتننك ده زاده‌کانی اجتماع ایدوب اوچ قراللق نـنگ برحکومت اداره‌سند

اتحادی

اتحادی حقنده معاهده عقد ایتدیلر (۱۳۹۳) . بو معاهده تاریخده قالمار اتحادی دیه معروفدر . لکن مارغارت وفات بولغاچ اسویچلیلر دانیمارقه قراللرینڭ انقراضندن استفاده ایتمکه قیام ایتدکلرندن هر وقت داخلی قارشقلقلر ظهور ایتمکه باشلامشدر .

اسلاو حکومتی

مهاجرت عمومیه اثناسنده آوروپانڭ نصف غربیسنده جرمانلر ، نصف شرقیسنده اسلاولر اوروناشوب قالمش ایدی . البا نهرندن اوقه وڤولغا نهرلرینه ؛ بالطیق دڭزندن آدریاتیك وآطه لر دڭزینه قدر بولغان یرلر اسلاولر ایله مسکون ایدی . اسلاولر کثرتلی هم قوتلی ایدیلر . لکن بونلر جرمانلر کبی دشمانلرینه قارشو برله شوب حرکت ایتمزلر ، آیرم آیرم کنازلر ویاخود شیخلر اداره‌سنده بولغان متفرق قبیله‌لر بر برلری اوزرینه هجوم ایدوب محاربه ایدولر ایدی اسلاولر اوطورغان یرلرینه نظراً غربی ، جنوبی شرقی اسلاولر اسملرنده اوچکه بولنورلر ایدی . روسلر شرقی اسلاولردن ؛ چهلر برله موراولر هم پولاقلر غربی اسلاولردن معدوددر .

روسیه . — شرق اسلاولری ، پالیانی (поляне) ، دریولیانی (древляне) ، سیویریانی (сѣверяне) ، ویاتیچی (вятичи) ، کریویچی (кривичи) اسملرنده برنیچه قبیله که بولنمش ایدی . ایلمین کولی جوارنده اوطورغان اسلاولرنڭ غنه اوزلرینه مخصوص اسملری یوق ایدی . آنلر اوزلرینه اسلاو اسمنی تخصیص ایتمشلر ایدی . بو قبیله‌لر دخی برنیچه روغلر (роды) غه بولنوب هر بر روغ اوزلری اراسنده برقارت کشینی رئیس صایلاب قویارلر ایدی . بو روغلر هر وقت اوزآرا محاربه لر ایدوب غایت طنچسز طورالر ایدی . نهایت ایلمین کولی اسلاولری بر حکمدارغه احتیاج کوروب هیچ برقبیله که یاقینلغی بولمینچه هر کمکه مساوات اوزره حکم قیله بیله‌جك برآدمنی اوزلرینه حکمدار انتخاب ایتمکه قرار ویردیلر . اسقاندیناویا شبه

جزیره‌سنده ساکن واریاغ طائفه‌سنه مراجعت ایدوب اوزلرینه کناز (حکمدار) بولمق ایچون برکشی ایستدیلر • واریاغلردن روس اسمی برله مشهور بولغان برقبیله‌نک رئیسی روریك Рюрикъ اسلاولرنك اوتنچی بوینچه طوقزنچی عصرنك نصف اخیرنده‌نا وغورود شهرینه کیلوب اسلاولرغه کناز بولدی (862) شول وقتدن بیرلی شرق اسلاولری روریکنك قبیله‌سنه نسبتله روس اسمی برله معروف بولوب مملکتلرینه‌ده روسیه دینلمشدر •

روس کنازلکی اوّللا بیك بله‌کای ، بیك ضعیف ایدی • لکن بیك آز زمانده زور بولوب قوتلندی • شول طرفده بولغان بتون اسلاو قبیله‌لرندن باشقه فین اقوامنکده بعضلری روس کنازلکنه تابع بولدی • روریکنك خلفی اولغ (Олегъ) اوزکسز محاربه‌لری سببلی شرقی اوروپاده بولغان بتون اسلاولرنی اوزینه قاراتمغه موفق بولدی • کیف شهرینی ضبط ایتدی • قاره‌دکزنی اوزوب قسطنطنیه شهری یاقلرینه قدر باردی • روملر (غریقلر) برله محاربه ایتدی کوب آوللرنی ؛ سرای وکلیسالرنی یغما وتخریب ایدوب کوب مال برله عودت ایتدی •

اولغدن صوکره روریکنك اوغلی ایغور (Игорь) کناز بولدی (912) بودخی بارعمرینی محاربه‌ده اوزدردی لکن محاربه‌لردن فائده کوره آلمادی قول آستنده بولغان اسلاو قبیله‌لرندن آلنه طورغان خراجلرنی ارتدردیغندن دریولیان اسلاولری عصیان چقاروب ایغورنی قتل ایتدیلر (945)

ایغوردن صوکره خاتونی اولغا حکومت اداره‌سنی قولنه آلوب مملکتنی طنچلاندردی قدن صوکره کنازلکنی اوغلی سویاتیسلاوقه طابشردی • سویاتیسلاف غایت محاربه‌چی برآدم ایدی • بارعمرینی محاربه‌ده اوزدردی حزر اقوامی برله محاربه ایدوب آنلرنی مغلوب ایتدی • بلغارلر برله‌ده محاربه ایدوب طونه بویلرینی فتح ایتدی • نهایت اوزی (Печенѣгъ) پچینیغلر برله محاربه‌ده تلف بولدی • 972

سویاتیسلاودن

سویاتیسلاودن صوکره ولادیمیر کناز بولدی • بووقت غه قدر اسلاولر مجوسی ایدیلر • ولادیمیر دینلرنک باطل بولدیغنی آکلاب باشقه بردین قبول ایتمك فکرینه توشدی • ولادیمیرنگ بوفکرینی ایشتوب اوزلرینگ دینلرینی ولادیمیرغه اوگراتمك ایچون هرطرفدن ایلچیلر کیلمش اوزی دخی ایلچیلر یبروب هردین برله متدین قوملرنگ احوال وعادتینی اوکرانمشدر • ولادیمیر خرستیان دینینی ترجیح وقبول ایلمشدر (988) نچی سنهٔ میلادیه‌ده •)

ولادیمیرنگ خلفی یارسلاو مودری (1019 – 1054) زمانده روس کنازلکی بیك قوتلنمش ایدی • لکن یارسلاو مملکتینی اوغللری آراسنده تقسیم ایلدیکندن اوزندن صوکره اوغللاری آراسنده قارشقلقلر چقوب روس کنازلکی بیك ضعیفلنوب قالدی . شول وقتلرده آلتون اردوحکومتی روسیه نگ کوب یرلرینی ضبط ایلدی . روس کنازلری ایکی یوز ایللی سنه‌قدر التون اردوحکومتنه تابع بولوب خراج بیروب طوردیلر .

چهلر ، موراولر ومجارلر . — چهلر بوهمیاده اقامت ایدوب قوتلی بر حکومت تأسیس ایتمشلر ایدی . بوحکومت کوب وقتلر پشمیسلاف سلاله‌سی اداره‌سنده قالمشدر . چهلر اوزلرینگ استقلاللرینی صاقلامق ایچون شارلمان زماننده‌ن بیرلی آلمانیا ایمپراطورلری برله محاربه ایتمکه مجبور بولدیلر . اوتون کبیر زماننده چه کنازی آلمانیا ایمپراطورینگ واسسا للغینی قبول ایتمش ایدی . فره‌دریك بارباروس چه حکمدارینگ قراللغینی تصدیق ایلادی .

چهلر ، هم بونلرنگ جنسداشلری بولغان موراولر خرستیانلقنی ۹ نچی عصرده قبول ایتمشلردر بونلر آراسینه ایتالیان وجرمان پاپاسلری کلوب بوروسه‌لرده آیینلرینی لاتینچه اجرا ایلادکلرندن برنمره کوره آلمادیلر . چونکه چهلر لاتین لساندن برشی اکلامیلر ایدی . بونگ ایچون موراویه کنازی شرق قیصرلغینه مراجعت ایدوب اسلاولسانینه واقف پاپاسلر طلب ایتمش ایدی . قیصر ۳ نچی مخایل کیریلل ومیفودی اسملرنده ایکی برادرنی یباردی . بوایکی برادر بیزانس حکومتینگ کورشیسی بولغان اسلاولر (بلغارلر) آراسنده

خرستیانلقنی نشرایتمك خصوصنده اجتهادلری برله مشهوردر بونلر اسلاولساننده یازویازمق ایچون حرفلر ایجاد ایلادیلر محررات مذهبیه لرینی (دینی کتابلرینی) اسلاولسانینه ترجمه ایتدیلر . ایکی برادرچهلر وموراڨلر آراسنده خرستیانلقنی نشرایلادکلری وقت خرستیان دینی شرق وغرب مذهبلرینه آیرلمش ایدی غرب مذهبینك رئیسی بولغان پاپااسلاولر اوزرنده نفوذ یورتمکچی بولوب مذکور برادرلرنی روماغه دعوت ایلادی شول وقت کیریللا تارك دنیا شرکتینه کروب راهب بولوب رومادە قالدی . میفودیه ' پاپادن پسقوپسلق آلوب موراڨیەغه عودت ایلدی . قاتولیك مذهبنده لاتین لساندن باشقه بر لسانده دعا عبادت ایتمك جائز بولمادیغی حالده میفودی گه چه لساننده عبادت اصولنی اوگراتمکه مساعده ایدلمش ایدی . لکن میفودی وفات بولغاچ (۸۸۰ یلده) پاپالر اسلاو لساننده اجرای آیین ایتمکدن چه‌لرنی منع ایتمشلردر .

آلمانیا ایمپراطوری آونولوف قارلوینغ ' موراڨیه لیلر علیهنده مجارلردن امداد طلب ایتکان ایدی . بومحاربه‌لرده موراڨلر مغلوب بولدی کوب یرلرینی مجارلر ضبط ایدوب چهلرنڭ هم موراڨلرنڭ بیزانس حکومتینه بولغان مناسبتلرینی قطع ایتدیلر مجارلر اوزلری روما مأمورین روحانیه‌سندن خرستیانلقنی قبول ایتمشلردر چهلر اوزرنده برنچی ڨچیسلاف حکومت ایتکان زمانده باطی‌خان قوماندەسنده برفرقه مغول وتاتارطائفه‌سی روسیه ولهستاننی ضبط ایتدکدن صڭره موراڨیه‌غه قدر بارغانلر ایدی . اول وقت موراڨیه چه حکمدارلرینڭ ادارەسنده‌ایدی . آلوموتس شهری جوارنده باطی‌خان جرمان وچه شوالیه لرینه مغلوب بولوب رجعت ایتمشدر . بووقتقه‌قدرمغوللرنڭ مغلوب بولغانی یوق ایدی . مغوللر بومغلوبیتدن صڭره غرب طرفینه سفر ایتمکه جسارت ایتمامشلردر .

وەچیسلافنڭ اوغلی ۲نچی اوتوقار زماننده (۱۲۵۳ ــ ۱۲۷۸) چه حکومتی یاخشوق زور ایغان ایدی . لکن بوآرادە آلمانیا ایمپراطوری رادولوف هابسبورغ

چه‌لر

چهلر اوزرینه یوروب آوستریادوقه لغینی ضبط ایتمشدر . ١٤ نچی عصرده (١٣٠٦) پشه میسلاف سلاله سی منقرض بولوب چه حکومتی اول وقت آلمانیا ایمپراطورلغینه مالك بولغان لوکسانبوروغ سلاله سینه انتقلال ایلدی . لکن چهلر کرك آلمانلرنڭ حاکمیت جسمانیه سندن وکرك پاپالرنڭ حاکمیت روحانیه سندن ممنون دکل ایدیلر . بوجهتله ژان فوس چقوب پاپا علیهنده سوزسویلامگه باشلادغی وقت چهلر آنڭ طرفینی التزام ایدوب ایمپراطور سیگزموندقه قارشی قیام ایتمشلردر .

چهلر سیگز موندن صکره اوزلرینك زاده کانلرندن پودیبراد اسمنده برینی قرال انتخاب ایتدیلر . پودیبراد (١٤٥٨ — ١٤٧١) چهلر ومورواقلر اوزرینه حکم ایدر ایدی بونك زماننده پاپا اوزینڭ نفوذینی یورتمك ایچون آلمانلر برله مجارلرنی چهلر اوزرینه سوق ایتمشدر .

مجارلر اوزرنده آرپاد سلاله سی حکومت ایدر ایدی . خرستیانلقنی شول سلاله دن سن استفان نڭ زمان حکومتنده قبول ایتدیلر . (١٠ نچی عصر نهایتلرنده) . مجارلر شول وقتده مدنیت کسب ایتمگه باشلامشلر همده آلمانلر برله اسلاولردن یرلر ضبط ایدوب حکومتلرینی زور ایتمشلردر ١٤ نچی عصر ابتدالرنده آرپاد سلاله سی منقرض بولوب مجارلر آراسنده انتخاب اصولی احداث قیلندی . ١٥ نچی عصرده قرال (ماتوی کارؤین) زماننده بیك زیاده زور ایوب قوتلانوب یتکان ایدی . بوماتؤی چه حکمداری پودیبراد برله محاربه ایتمش ایدی . ١٦ نچی عصرده چه ومجار حکومتلری وراثت طریقی برله هابسبوروغ خاندانینه انتقال ایلادی .

پولاق یعنی له حکومتی . — ؤیسلا نهری تارماقلری بوینده ساکن اسلاولرنی له ویاخود پولاق تسمیه ایدرلر ایدی . پولاق کنازلرندن وچیسلاف چه پرنسسلرندن دومبر وفقه برله ازدواج ایدوب چه پاپاسلرندن شرق مذهبینی قبول ایتمش ایدی دومبروفقه وفات بولغاچ برجرمان برنسسنی آلمشدر بووقتلرده پولستانده جرمان نفوذی قوتلانوب لهلر که قاتولیك مذهبینی قبول ایتدرمشلردر .

وەچیسلاف اوزی‌دە آلمانیا ایمپراطورلغینێگ واسساللغنی قبول ایلادی . بو وقتلرد
لهستاندە برنیچەواق واق حکومتلر بارایدی وەچیسلاف نڭ اوغلی ۱ نچی بولیسلاف
(۹۹۷ــ۱۰۲۷) بتون لهستاننی براداره تحتینه آلوب قراللغینی اعلان ایلامشدر
لهستان تاریخینێگ ایڭ پارلاق زمانی برنچی بولیسلاف زمانیندن ۳ نچی بولیسلا
زمانینه قدردر . ۳ نچی بولیسلاف مملکتنی اوغللری آراسنده تقسیم ایلادکندن
پولاك حکومتی ضعیفلانوب پروسلرغه هم توتونیك تاوك دنیا شرکتینه
قارشی مملکتنی مدافعەدن عاجز قالمشدر بوندن صڭره بروقتلر لهستان کبیر
وصغیر نا ملریله ایکیگه آیرلمش ایدی لهستان کبیرنڭ مرکز اداره‌سی پوزنان
شهری ، لهستان صغیرنڭ مرکز اداره‌سی قره‌قوف شهری ایدی
قرال برنچی ۋلادیسلاف (۱۳۰۶ ــ ۱۳۳۳) لهستان اداره‌سنی برلاشدرمش
وبونڭ اوغلی ۳ نچی قازمیر حکومتنڭ ادارۀ داخلیه‌سنی تنظیم ایله مشدر بو قازمیر
قره‌قوف شهرنده بردار الفنون تأسیس ایتدی . روسلر اداره‌سنده بولغان
غالیچیه قطعه‌سنی‌ده لهستانغه الحاق ایلادی .

قازمیرنڭ وفاتنده (۱۳۷۰) لهستان اداره‌سی مجارقرالی لوئی اداره‌سند
قالمشدر . لوئی وفات بولغاچ پولاقلر ، اوزلرینه لوئینێگ قزی یادۋیـك نڭ
حاکمه‌لکنی قبول ایلادیلر اول وقتلرده اهلرنڭ کورشیسی هم قورقنچلی دشمنلر
بولغان لیتۋا طائفه‌سی پتپرست ایدیلر . پولاقلر لیتاۋیه کنازی یاکللو قاتولیك
مذهبینی قبول ایدوب خلقینه‌ده قبول ایتدرەجك بولسه حاکمه‌لرینی هم لهستا
حکومتینی اوزینه بیرەجکلرینی وعد ایتمشلر هم بوخصوصده حاکمه‌لرینی مجبو
ایتمشلردر .

یادۋیك برله یاکللو ازدواج ایدوب لیتوالرده خرستیانلقنی قبـول ایتک
آووروپانڭ شرقنده لهستان برله لیتاۋیه‌دن مرکب قوتلی برحکومت تشکل ایتدی
بالطیق دڭزی برله قارادڭز ؛ اودرنهری برله دنیپرنهری آراسنده بولغان یر
بوحکومتنڭ اداره‌سنده ایدی . یاکللو ایکنچی ۋلادیسلاف اسمنده ٤٨ سنه قد
حکومت ایتدی بووقتلرده توتونیك تارك دنیاشرکتی لهستانغه مداخله ایده آلمازاید

یکللودن

یکاللودن صکره اوغلی ۳ نچی ۋلادیسلاف پولاق ولیتاو یا حکمداری همده مجار قرالی انتخاب ایدلمش ایدی لکن کوب یاشامادی . ۋارنه شهری جوارنده ترکلر برله بولغان محاربه‌ده تلف بولـدی . بوندن صکره پولاق حکومتینه یاکاللونک ایکنچی اوغلی ٤ نچی قازمیر انتخاب ایدلدی (١٤٤٤ ـ ١٤٦٢) . بونک زماننده تو تونیك شرکتی اوزینک اداره‌سنده بولغان یرلرنک برقسمنی پولاقلرغه ترك ایدوب پولاق حکومتینک واسسا للغنی قبول ایتمکه مجبور بولدی . لکن بوندن صکره پولاق زاده‌کانی قراللرغه اطاعت ایتمینچه اختلال چقارمشلر وبو اختلاللرغه مذهب منازعه‌لری ده قوشلمشدر . پولاق ولیتوا حکومتی اداره‌سینه کرکان بعض ولایت اهالیسی شرق مذهبنده ایدیلر پولاقلر بونلرغه‌ده قاتولیك مذهبنی قبول ایندرمکه قیام ایلادکلرندن آرالرنده منازغه ظهور ایلادی بوجهتله پولاق ولیتوا حکومتی کوندن کون ضعیفلانمشدر .

غرب اسلاولری ایچنده بونلردن باشقه اودر وآلبا نهرلری آراسنده بالطق دکزی ساحللرنده دخی اسلاو طائفه‌لری بولسه‌ده متفرق بر حالده یاشاب قوتلی بر حکومت تأسیس ایده آلمامشلر جرمان اقوامینه قاتوشوب آنلرنک لسانلرینی اصول وعادتلرینی قبول ایدوب جنسیتلرینی‌ده یوغالتمشلردر .

جنوب اسلاولری . ـ بالقان شبه جزیره‌سنده طونه نهرینک اوك ساحلنده هم آدریاتیـك دکزی ساحلنـده ساکن اسلاولرغـه جنوب اسـلاولری دیرلر ، بونلر ایکی طائفه‌در بری بلغارلر ایکنچسی صرب وخرواتلردر . بلغارلر عن اصل ترك وتاتار اقوامینه منسوب درلر لـکن صکره‌لری اسلاولرغه قاتوشوب آنلرنک لسان وعادتلرینی قبول ایتمشلر اوز اصل‌لرینی اونتمشلردر (اوّللری آزاق دکزی برله ۋولغا نهری آراسنده اوطوردقلرندن ۋولغا نهرینه نسبت ایدیلیوب اوزلرینه ۋولغار یاخود بلغار اسمی بیرلمشـدر) . آلتنچی ویدنچی عصرلرده طونه نهری بویلرینه هجرت ایدوب بلغار حکومتین تأسیس ایندیلر . بلغـار حکمدارلری هروقت بیزانس ایمپراطورلری برله محاربه ایدرلر ایدی . بلغارلر

خرستیانلقنی بیزانس حکومتندن آلدیلر، بلغار حکمدارلری بوریس کیریللاومیفودی زمانلرنده خرستیانلقنی قبول ایدوب تبعه سینه ده قبول ایتدردی خرستیانلق قبول ایدلکاچ بلغارلر آراسنده اسلاوچه کتابت ترقی ایتدی . خرستیان دیننچه اعتقاد کتابلری دعاوعبادت اصولنی بیان ایتکان رساله لر رومچه‌دن اسلاوچه‌غه ترجمه ایدلمگه باشلادی . بوندن صنگره بوترجمه‌لر باشقه اسلاولرغه‌ده تارالمشدر روسلرننگ استاذلریده بلغارلردر .

بوریس‌ننگ اوغلی سیمون (٨٨٨ ـ ٩٢٧) تبعه‌سی آراسنده خرستیانلقنی نشر ایتمگه بیك زیاده اجتهاد ایلدی . بلغار حکمدارلرینگ ایگ مشهوری بوسیمون بولدی . سیمونگ خلفی پیتر زماننده روس کنازی سویاتیسلاف بتون بلغاریه‌نی ضبط ایتمش آیدی بیزانس ایمپراطوری (یانی) بلغاریه‌نی روسلردن آلوب اوزینه تابع قیلسه ده یانینگ خلفلری زماننده بلغارلرینه استقلال کسب ایتمشلردر . لکن برمدت صکره بلغار مملکتلری عثمانلیلر طرفندن فتح ایدلدی .

صربلرنگ باشلیچه مسکن لری موراڤه نهرلری بویلارنده مرتفع طاغلر برله مستورمحللر ایدی صربلر باشقه اسلاولرغه قاراغاندا شجاعت وغیرت ومحاربه چیلـکلری برله مشهوردر بونلرده بلغارلر کبی بیزانس حکومتی برله محاربه ایتمشلر ، خرستیانلقنی دخی آنلر واسطه‌سیله قبول ایتمشلردر. صربلر اوّللری کنازلر ویاخود ژوپانلر اداره‌سنده واق‌واق قبیله‌لرگه بولنمشلرایدی . بروقتلر بیزانس حکومتینه تابع بولدیلر. لکن ١١ نچی عصرده صربلر بیزانس حکومتی اداره‌سندن قورتلمشدر . ١٢ نچی عصرده نیمان سلاله‌سندن استیفان اسمنده برذات چقوب بتون صربلرغه اوزینگ حاکملکنی تصدیق ایتدروب صربیه‌نی براداره تحتینه آلمش واوزینه ژوبان کبیر اسمی بیرلمشدر . استیفان بیزانس ایپراطورلرینه قارشی صربیه‌نگ استقلالنی محافظه ایلادکی کبی روما پاپالرینی دخی صربیه اشلرینه مداخله ایتدرمامشدر. چونکه اول وقت پاپالر صربلرغه‌ده قاتولیق مذهبنی قبول ایتدرمگه طرشالرایدی . استیفان وفات بولغاچ براوغلی ساڤوا صربیه‌ده آرخیپسقوب بولوب مستقل صرب کلیسه‌سنی تأسیس ایلادی . ایکنچی اوغلی ٢ نچی استیفان صربیه حکمداری

بولوب

بولوب قراللق تاجنی کیمشدر صربیه‌نڭ برنجی قرالی شول ۲ نچی استیفاندر .
بوندن صڭره صربلر بیك زیاده ترقی ایتدیلر . صربیه‌ده زینتلی کلیسالر مناستر لر بنا قیلندی . مکتبلر آچلدی کوروشیلرنده بولغان اقوام برله خصوصا ایتالیا شهرلری برله تجارت ایتمگه باشلادیلار . صربلرنڭ بو ترقیسی ۱٤ نچی عصرده آلتنچی استیفان دوشان زمانده کمالتکه ایرشمش ایدی . صربیه حکومتی غربده ادریاتیك جنوبده آطه‌لر دکزینه قدر بولغان یرگه حکم ایته‌ایدی . بونڭ زمانده صربیه نظام و قانونلری بر دفترگه جیلوب یازلمشدر استیفاندن صڭره صربیه حکومتی ضعیفلانمگه باشلادی خاندانی آراسنده اختلاف چقدی ولایت مأمورلری حکمدارلرندن باش تارتمغه باشلادی شول وقتلرده بالقان شبه جزیره سینه عثمانلیلر کلوب اورناشمشلردر .

عثمانلیلر. ــ عثمانلیلر آسیای وسطی‌ده ساکن ترك قوملرینڭ برشعبه سی بولغان قایی خان قبیله سیدر . بو قبیله سلطان محمد غزنوی زماننده خراسانده ماهان صحراسنده اوتورمشلر ایدی . آسیاده چینگز خان ظهور ایدوب خوارزم شاهی قطب الدین محمدنڭ حقسز معامله‌سی اوزرینه اسلام مملکتلرینه تجاوز ایشمگه باشلادقلرندن قایی خان قبیله‌سی وطن لرینی ترك ایدوب وان کولینڭ جنوب طرفنده اخلاط جوارینه هجرت ایتمشلر ایدی بو وقت بونلرنڭ رئیسی سلیمان شاه ایدی . سلیمان شاه وفات بولغاچ اوغلی آرطغرل بك قبیله سینك برقسمنی آلوب غربکه توغری حرکت ایتمشدر اول وقت آناطولی‌نڭ قسم اعظمی قونیه حکمداری سلطان علاءالدین کی قباد (سلجوقی) نڭ اداره‌سنده ایدی . ارطغرل بك سلطان علاءالدین نڭ رخصتی برله حاضرکی بروسه ولایتی داخلنده سگود قریه‌سی جوارنده اورناشمشدر (۱۲۵۰) اناطولینڭ مرمره و آطه‌لر دکزی ساحللری حالا سلجوقیلر اداره‌سینه کرمگان ایدی روملر اداره‌سنده ایدی . قایی خان قبیله‌سی اوّللری برعشیرت ایکان ارطغرل بکدن صڭره اوغلی عثمان غازی زماننده روملر برله محاربه ایدوب کوب یرلر ضبط ایتمشلر و عادتا بر حکومت حالینه کرمشلردر . عثمان بك دائما محاربه ایدوب سلجوق حکومتنی روملرنڭ تجاوزندن محافظه ایلدیکی ایچون سلطان

علاءالدین ثالث طرفندن امیر عنوانی ده بیرلمش ایدی (١٣٠٦) اون بر سنه صڭره دولت سلجوقیه منقرض بولوب عثمان غازی بالکلیه استقلال کسب ایتمش واوز اسمینه خطبه اوقوتمشدر. شول برنچی امیر بولغان عثمان غازیغه نسبت ایدیلوب قایی‌خان قبیله‌سینه عثمانلی وحکومتلرینه‌ده حکومت عثمانیه‌ودولت عثمانیه عنوانی بیرلمشدر.

عثمان غازی وفات بولغان کونلرده بروسه فتح ایدلمش ایدی. عثمان غازینك اوغلی اورخان غازی زماننده بروسه‌شهری پای تخت اولدی. اورخان غازی اوزاسمینه سکه‌ضرب ایتدردی یعنی آقچه‌صوقدردی. عثمانلیلر بونڭ زماننده‌آنا طولی سواحلنی ضبط ایدوب بالقان شبه جزیره‌سینه‌ده چقماغه موفق بولدیلر. عثمانلیلر اوزلری آزایدی مملکتلری کوندن کون زورایمقده ایدی مملکتلرینی محافظه ایچون عسکرگه‌احتیاجلری بارایدی. بوجهتله فتح ایدلگان مملکتده بولغان خرستیانلردن خراج مقامنده‌هرسنه بر مقدار صبی بالا آلوب عادت واصول اسلامیه اوزره تربیه ایدرلر بالغ بولغاندن صوڭره‌ده عسکرلك ایتدررلر ایدی. یکی چری دیه‌مشهور بولغان بونوع عسکرنڭ عثمانلیلر ایچون اوللری خدمتلری کورلسه‌ده‌صوڭره لری اختلال چقاروب دولت عثمانیه‌نك ضعیفلنمه سینه‌سبب بولدیلر. ینکی چریلر غایت منتظم پیاده‌عسکر ایدی. بووقتقه قدرهیچ بر مملکتده بوندای انتظاملی پیاده‌عسکر ترتیب ایدلکانی یوق ایدی. اسۋیچره پیاده لریگنه بر درجه‌رقابت ایده‌آلور ایدی. ترکلر اوزلری بشقه کوچمه خلقلر کبی سواریلقده ماهر ایدیلر. اورخان غازینڭ اوغلی سلطان مرادخداوندکار زماننده قیصر اداره‌سنده بولغان ادرنه‌شهری فتح ایدلوب پای تخت اتخاذ قیلندی. بواثناده صرب قرالی لازار بلغارلر وخرواتلر برله اتفاق ایدوب سلطان مرادقه قارشی اعلان حرب ایتمش ایدی. قوصوه صحراسنده واقع بولغان محاربه‌ده دشمن عسکری مغلوب وپریشان بولوب قرال لازاراسیر دوشسه‌ده سلطان مراده صاغ قورتلمامشدر. محاربه تمامنده بر صرب فدائی سی اسلامیت نی قبول ایتمك بهانه‌سیله یانینه کلوب خنجرایله قتل ایتمشدر (١٣٨٩ سنه‌سنده) قوصوه مغلوبیتندن صڭره تونه بویی

اسلاولرینڭ

اسلاولر ینڭ ترکلرگه مخالفت ایده آلرلق حالی قالمادی . باشقه خلقلر برله محاربه ایتکان چاقلرنده ترکلرگه یاردم ایتمگه مجبور بولدیلر . سلطان مرادقوصوه میدانده قتل ایدلکاچ اوغلی سلطان یلدرم بایزید حکمدار بولوب فتوحاتده دوام ایتدی. ۱۳۹۹. سنه میلادیه‌ده آلمان ، فرانسوزلردن مرکب قوتلی برفرقه سلطان بایزید برله محاربه ایتمك ایچون بالقان شبه جزیره سینه کلکان ایدی حاضرکی بلغارستاننڭ شمال طرفنده طونانهری ساحلنده (نیه‌پولی) جوارنده بولغان محاربه‌ده سلطان بایزید غالب بولدی. بوندن صوکره استانبولنی فتح ایتمك ایچون حاضرلانه باشلادی. لکن بووقتده تیمرلنك ظهوری استانبولنڭ فتحنی تأخیر ایلدی. تیمرلنك سمرقندده ظهورایتدی. چینگزخان احفادندندر. تکمیلا ترکستان هندستان عجمستانِنی حاضرگی روسیه‌نڭ شرق طرفینی تحت اداره‌سنه آلوب قوتلی برحکومت تأسیس ایتمش وبتون دنیاغه دهشت بیرمش ایدی . تیمرکوزی توشکان مملکتنی فتح ایتمکه موفق بولورایدی. تیمرلنك برله یلدرم بایزید بربرلرینه قارشی اعلان حرب ایتمشلر حدسز وحسابسز اسلام قانی آغز مشلردر . اوروپاداغی موفقیتی (فتوحاتی) برله مغرور بولغان سلطان بایزید تیمربرله‌ده محاربه ایتمك ایچون آناطولی قطعه‌سینه چقوب آنقره جوارنده تیمربرله قارشلاشمشدر. هرایکی طرفنڭ عسکرنده مختلف جنس اقوام بارایدی. بومحاربه‌ده سلطان بایزیدنڭ عسکری پریشان اوزی اسیر بولوب تیمورلنك قولنده وفات بولدی (١٤٠٥ ده) بومحاربه‌دن برسنه صوگره تیمورلنك وسطی آسیاغه عودت ایدوب چین‌گه سفر ایچون حاضرلنکان چاغنده وفات بولدی . تیمور وفات بولغاچ بوقدرجسیم مغول حکومتی برنیچه‌گه بولنوب آززماننده ضعیفلاندی. بدوی مغولر، ینه‌اولگی کبی آسیانڭ واسع صحرالرنده کوچمه حالنده یاشامغه باشلادلر .

سلطان بایزید زماننده استانبول شهری فتح ایدیله‌چك درجه‌گه‌یتکان ایدی . تیمورلنك بلیه‌سی اوزرینه عثمانلی حکومتی ضعیفلاندکندن اللی سنه قدرکچکمشدر. مذکور اللی سنه ظرفنده عثمانلیلرینه‌ده حال جییوب قیصرلرنڭ کوب یرلرنی ضبط ایتمکه موفق بولدیلر. قیصرلر اداره سنده استانبولدن باشقه بریر قالمادی .

فتح استانبول . ـ شرق قیصرلغی شول حالده قالسه ترکلر طرفندن فتح اولنه جغی مقرر ایدی . بونڭ ایچون قیصریانی پالئولوغ آوروپادن لزومی قدر یاردم آلوب استانبولنی محافظه ایتمك ایچون شرق وغرب مذهبلرینی برلشدرمکه قرار بیردی . اوزینڭ پسقوپسلرینی آلوب ایتالیاغه باردی فلورانسه کلیساسنده اوزون مدت مباحثه‌دن صکره پاپالرنڭ حقلی بولغانلغی تصدیق ایدیلوب برمعاهده نامه امضا ایدلکان ایدی (١٤٣٩) . بومعاهده تاریخده فلورانسه اتحادی دیه مشهوردر . بو اتحاد بولوب بتسه بتون غربی آوروپا خرستیانلرینی ترکلر علیهنه سوق ایده چکنی پاپا وعد ایتکان ایدی لکن روملر بو اتحادنی قبول ایتمه دیلر پاپانڭ وعدی ده اجرا قیلنمادی شولای بولسه‌ده قسطنطینیه امدادسز قالمدی . پولاق ومجار قرالی ۳ نچی ڤلادیسلاف بیك کوب عسکر ایله ترکلر اوزرینه سفر ایتدی . مجار قهرمانی ژانهو نیاد دخی بوسفرده داخل ایدی . بو ژانهونیاد ترکلر علیهنده محاربه سی برله مشهوردر .ییلدرم بایزیددن صکره شاهزاده محمد چلبی بروسه شهرنده تختکه او ترمش ایدی بونڭ زماننده باشقه شاهزاده‌لرده حکومتنی دعوی ایلدکلرندن مملکت قارشیقلق اچنده قالمشدر .

سلطان محمددن صکره تختکه اوطورغان اوغلی سلطان مرادثانی قره دکز ساحلنده ڤارنه جوارنده ڤلادیسلاف قوماندانسنده کیلکان مجار عسکرلرینی قارشیلاب مغلوب وپریشان ایلادی ڤلادیسلاف اوزی ده بومحاربه‌ده تلف بولدی ١٤٤٤ .

مرادثانی نڭ اوغلی ایکنچی سلطان محمد استانبولنی فتح ایتمکه قرار بیروب (٢٥٠٠٠٠) عسکر برله محاصره ایلادی (١٤٥٣ یلده ٢ نچی آپریلده) .

استانبول شهری قاراطرفندن ایکی قات حصار ایله احاطه قیلنغان حصارنڭ طشنده دخی قاناو قازوب صوطولدرلغان ایدی . دکز طرفنده‌ده برقات حصار بار ایدی . وندیك وجنویز شهرلرندن استانبولغه برمقدار امدادده کیلکان ایدی . بناءً علیه استانبولنی فتح ایتمك ایچون بیك زورقوت لازم ایدی . قیصر اون برنچی قسطنطین پالئولوغ پای تختینی محافظه خصوصنده بیك زیاده شجاعت وغیرت کوستاتوب

اوزینڭ

اوزینگ مقامینه لیاقتنی اثبات ایلادی . جنویزلیلر نگ رئیسی ژوستینیان دخی استانبولنگ محافظه‌سی خصوصنده قهرمانلق کورستمشدر . سلطان محمد طرفنده شول زمانغه قدر هیچ یرده کورلمگان جسیم طوبلر بولوب شول طوبلر برله حصارنی واتدرسه‌ده واتلغان یرلرتون چقغانچه تعمیر ایدیله ایدی . سلطان محمدنگ برمقدار حرب سفینه‌سی ده بار ایدی . لکن عثمانلیلر نگ سفینه استعمالنده مهارتلری بولمغانلقدن استانبولغه امداد کیتره تورغان یونان سفینه‌سینه مغلوب بولدی . همده سفینه برله اش قیلمق ایچون آلتون بوینوز (موکز) لیمانینه کرمک لازم ایدی . لکن لیمانگ مدخلی تیمر چلبرلر ایله تارتلغان ایدی . کرمک ممکن توکل ایدی . سلطان محمد بوندن ده عاجز قالمادی کیمه‌لرینی قوری‌ده یورتوب بولسه‌ده‌تون چقغانچه ٧٠ قدر کمینی لیمانغه توشرمگه موفق بولدی . شهرنگ لیمان جهتی محافظه‌غه محتاج دکل ایدی . محافظلر بارده قارا طرافنده‌غی حصارنی محافظه‌غه مأمور ایدی . عثمانلی کیمه‌لری لیمانغه توشکاچ بو طرفنی دخی محافظه ایتمک لازم بولوب حصار طرفنده‌غی قوه محافظه آزالدیغندن روملرغه قورقودوشدی . محافظه ایده آلماز بولدیلر . بونگ اوزرینه عثمانلیلر نگ شجاعت و غیرتلری آرتوب هجوملرینی آرتدردیلر بو وجهله ١٤٥٣ سنهٔ میلادیه‌نگ ٢٩ نچی ماینده استانبول شهری فتح ایدیلوب سلطان محمد حضرتلری فاتح عنوانینی احراز ایلدی .

استانبولنگ فتحی علم تاریخ قاشنده زور وقوعاتدن
صانالوب قرون وسطی تاریخی نگ آخرغی
وقعه‌سی عدایدلمش در . ٢٧ جمادی
الآخر سنهٔ هجریهٔ قمریه
٨٥٧ سنهٔ هجریهٔ
شمسیه ٨٣١